8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 300 lir
Leto XXXV. Št. 283 (10.502)
TRST, četrtek, 6. decembra 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ZARADI ŠKANDALA OB POSREDNINI 120 MILIJARD LIR

Saudsko državno podjetje sklenilo prekiniti neposredne dobave petroleja Italiji prek ENI

Mrzlični, a zapozneli poskusi Cossigove vlade, da s sestankom na najvišji ravni doseže od oblasti Saudove Arabije preklic sklepa - Že predvideni 20-odstotni petrolejski primanjkljaj bi se v prihodnjem letu povečal za 5 milijonov ton

RIM — Po morebiti prehitro utihnjenem in pozabljenem «škandalu Lockheed», se je na obzorju italijanskega političnega in gospodarskega javnega življenja razbohotila na videz še hujša «afera ENI - Saudova Arabija». Sumničenja, morda nalašč negovana, o podkupninah, ki naj bi jih prejeli ali imeli prejemati tudi nekateri italijanski politični veljaki na račun izredno velike posrednine 120 milijard lir, ki naj bi jo državno petrolejsko podjetje izplačalo v okviru pogodbe za nakup 12,5 milijona ton nafte od saudskega državnega podjetja in nezadostni odgovori Cossigove vlade so že rodili ne samo nadaljnje okuženje odnosov med strankami in v samih strankah, ampak tudi prve hude posledice v mednarodnih odnosih in hudo škodo naporom za zadovoljevanje energetskih potreb Italije.

Spričo škandala, ki je nastal okrog omenjene nabavne pogodbe in ki je kipel v zadnjih petih mesecih iz poročil in ugibanj italijanskega in mednarodnega tiska, je saudsko državno podjetje «Petromin» sklenilo takoj prekiniti dogovorjene dobave. Sklep so včeraj sporočili brzojavno uvozniku (družba Agip, ki deluje v okviru ENI). Vest je vzbudila v italijanskih političnih in gospodarskih krogih razumljiv preplah, saj odpade s tem možnost že zagotovljene dobave in se še poveča predvideni italijanski petrolejski primanjkljaj, ki bo v prihodnjem letu presegel 20 odstotkov potreb.

Po predolgem in nerazumljivem oklevanju se je šele včeraj vlada lotila mrzličnih ukrepov, v poskusu, da bi prepričala saudske oblasti in petrolejsko družbo, da se premislijo. Na vrat na nos je prezaposleni Cossiga naročil generalnemu tajniku zunanjega ministrstva naj se pogovori s poslanikom Saudske Arabije Al Torkijem, italijanskega poslanika v saudski prestolnici pa odposlal takoj nazaj (te dni se je namreč mudil v Italiji) z osebnim pismom podpredsednika tamkajšnje vlade, prestolonasledniku Fahadu. V njem predlaga sestanek na najvišji ravni, v upanju, da bi preklicali prekinitev dobav.

Afera ima svoj izvor v začetku spomladi, ko sta predsednika ENI Mazzanti in Agip Barbaglia odšla v Saudovo Arabijo, da bi v času najhujše petrolejske krize dosegla večje dobave neposredno od saudske državne družbe (saudsk. petrolej, ki krije tretjino njenega uvoza, prejema Italija največ posredno, od multinacionalnih družb). Nadaljnje stike sta imeli italijanska vlada in državno podjetje ENI ob obisku podpredsednika saudske vlade, princa Fahada. Sredi junija je sledil podpis pogodbe za neposredno dobavo 12,5 milijona ton petroleja (2,5 še v letu 1979, po 5 pa v letih 1980 in 1981) po 18 dolarjev za sodček, ki je bila in še je normalna cena arabske nafte.

Šele nato, julija letos, se je ENI obvezal izplačati visoko posrednino 7 odstotkov, v skupnem znesku 120 milijard lir, zagonetni panamski družbi «Sophilau» (katere predsednik je včeraj odstopil) prek švicarske banke «Pictet» (ki je tudi izdala nejasno sporočilo). Neznani posrednik je tudi zahteval, naj ENI zagotovi z jamstvom svoje finančne družbe «Tradinvest», da bodo posrednino izplačali, tudi če bi se dobave prekinile. Ob tem so nastala nesoglasja v samem vodstvu ENI, ki je končno po odločitvi predsednika Mazzantija, ki jo je potrdil tedanji minister za zunanjo trgovino Stammati, ki je dovolil izvoz potrebne valute, zahtevi ugodilo.

Tedaj so se v italijanskih političnih krogih pojavile sumnje, da je del omenjenih 120 milijard namenjen kakemu vplivnemu italijanskemu veljaku. Širile so se govorice in so se pojavljale zahteve, naj vlada prevzame svojo odgovornost in pojasni vso zadevo. Zadržanje vlade je pa bilo nejasno in nedosledno: najprej je Cossiga izjavil, da je vse v redu, v parlamentarni debati 20. novembra je minister Sarti dal nejasne in nezadostne odgovore, pred poslansko komisijo, ki je 29. novembra zaslišala voditelje ENI, je bilo opaziti zadrego in različna stališča ministrov Stammatija in Lombardinija. Sedaj afero proučuje ne samo parlament, ampak tudi računski dvor in sodna oblast, čosedanje zavlačevanje in neodločnost vlade pa sta že povzročila državi in verodostojnosti njenih ustanov težko popravljivo škodo.

V vseh političnih krogih vlada zato velika vznemirjenost in zaskrbljenost. Pri neprizadetih opazovalcih prevladujeta pa dve težnji: eni pripisujejo škandal notranjim razprtijam v strankah in med strankami (in poskusom, da bi se iznebili socialistom naklonjenega predsednika ENI Mazzantija), drugi pa sploh obsojajo izplačilo tako visoke posrednine pri pogodbi med dvema državnima podjetjema, pa čeprav bi ne bilo nobene podkupnine za italijanske državljane. Te upravičeno skrbi naravno poslabšanje odnosov s saudskimi oblastmi, ki bi lahko povzročilo nadaljnje zmanjšanje dobav. Iranski zgled pa pomeni resno svarilo glede posledic, ki jih lahko taki «čudni» posli, ki se vodijo v bistvu na škodo prizadetih narodov, povzročijo v bolj ali manj bližnji prihodnosti. (lv)

1. januarja sestanek M. Begin - A. Sadat

JERUZALEM — Predsednik izraelske vlade Menahem Begin je včeraj sporočil, da se bo 1. januarja sestal v Assuanu na egiptovskih tleh s predsednikom Sadatom.

ZASEDANJE MEŠANIH ZBORNIC V PORTOROŠKEM AVDITORIJU

Med Italijo in Jugoslavijo še obsežne neizkoriščene možnosti za sodelovanje

Obmejna trgovina pred letnim rekordom - Zastoj v industrijsko-tehničnem sodelovanju - Minister Stammati o odnosih med Jugoslavijo in EGS

Udeleženci na skupščini italijansko - jugoslovanske trgovinske zbornice (Foto M. Magajna)

PORTOROŽ — «Italija bo 1. januarja 1980 prevzela predsedstvo ministrskega sveta Evropske gospodarske skupnosti in prepričan sem, da bo do konca junija, ko bo ponovno odložila svoj mandat, dokončno dosežen nov preferencialni sporazum med Jugoslavijo in evropsko deveterico. Italija si bo prizadevala v tem smislu.» Tako je začel svoj poseg italijanski minister za zunanjo trgovino G. Stammati na 45. skupščini italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice, ki se je začela včeraj v tukajšnjem avditoriju. Italija in Jugoslavija si morata skupno prizadevati — je nadaljeval Stammati — da se bo njuna medsebojna blagovna menjava v prihodnje povečala, strukturalno izboljšala in hkrati uravnovesila v smislu, da se bo primanjkljaj na jugoslovanski strani zmanjšal na minimum. Da bi to dosegli, bo treba pregledati možnosti, ki izhajajo iz italijanskega triletnega razvojnega načrta in iz jugoslovanskega petletnega gospodarskega programa ter pospešiti vse možne oblike kooperacije. Tudi poslovanje po avtonomnih računih za Tržaško in Goriško bo treba poenostaviti in pospešiti, kar bi bilo med drugim mogoče doseči s tem, da bi za vsakoletno sestavo in odobritev ustreznih blagovnih spiskov. Stammati je v svojem posegu omenil tudi skupno industrijsko cono in glede njene lokacije dejal, da se italijanske vlada načelno drži osimskega sporazuma, da pa je pripravljena vzeti v pretres morebitne drugačne predloge, če slednji lahko poenostavijo celoten problem. O vseh teh vprašanjih — je zaključil minister — se bo razgovarjal danes v Ljubljani s sekretarjem za zunanjo trgovino SR Slovenije M. Rotarjem, nakar bo obiskal tudi predsednika slovenske republike Vratušo.

Skupščino članov italijansko-jugoslovanske zbornice iz Milana in jugoslovansko-italijanske zbornice iz Beograda, ki je potekala pod geslom «Sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo 15 let po podpisu bilateralnega sporazuma z dne 28. novembra 1964» sta v začetku pozdravila predsednika mešanih zbornic Žuccoli in Gudelj ević, nakar je sledila vrsta poročil o dosedanjem razvoju medsebojnega gospodarskega sodelovanja in o perspektivah za nadaljnje delo. Med drugimi so nastopili podpredsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije Todorovic, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Zidarič, predstavnik tiskovnega urada predsedstva italijanskega ministrskega sveta Ibba, odgovoren za odnose z razvitimi državami pri GZJ Delević, ravnatelj tržaške trgovinske zbornice Maurel, ki je prebral poročilo predsednika ustanove in podpredsednika Confindustrie Modiana, vrsto posegov pa je zaključil zvezni sekretar za promet in zveze A. Zelić.

Iz njihovega izvajanja izhajajo naslednje ugotovitve: splošna blagovna menjava med Italijo in Jugoslavijo se po lanskem zastoju letos ponovno krepi in je do konca oktobra dosegla rekordno vrednost 1,8 milijarde ameriških dolarjev. Hkrati s tem pa se veča tudi primanjkljaj na jugoslovanski strani, ki je konec oktobra dosegel 335,1 milijona dolarjev. To neskladje bi Italija lahko odpravila s povečanjem uvoza jugoslovanskih polizdelkov in končnih industrijskih izdelkov, saj se SFRJ nahaja danes komaj na 18. mestu med dobavitelji italijanskega tržišča, medtem ko zavzema Italija 3. mesto med dobavitelji jugoslovanskega tržišča.

Blagovna menjava med obmejnimi območji po tržaškem in goriškem avtonomnem računu se letos odvija zadovoljivo.

Finančno sodelovanje med obema državama se v zadnjem času razvija ugodno, sodelovanje v turizmu na popušča. Nezadovoljiva je tudi stopnja sodelovanja, dosežena na področju industrijsko-tehnične kooperacije, sovlaganja kapitalov, «joint-ventures» ter skupnega nastopanja na tretjih tržiščih. Tu bi bilo treba pritisniti na vse raznoložljive vzvode, da bi se to sodelovanje okrepilo, in sicer toliko bolj, ker so osimski sporazumi zagotovili tudi na tem področju ugodne razvojne pogoje.

Z vprašanjem skupne industrijske cone, ki jo predvideva osimski sporazumi, sta se v svojih posegih ukvarjala tudi dr. Ibba, ki je zagovarjal stališče, da bi cono lahko postavili kam drugam, če je sedanja lokacija problematična, in predstavnik GZJ Delević. Govornik je poročal, da se v Jugoslaviji pravkar ustanavlja interesna skupnost za dela v coni, h kateri je doslej pristopilo 23 organizacij združenega dela. Kar zadeva lokacijo cone pa je Delević poudaril, da pristojni organi na jugoslovanski strani upoštevajo le navodila, ki izhajajo iz osimskih sporazumov.

Včerajšnjega dela skupščine so se poleg omenjenih osebnosti udeležili tudi jugoslovanski ambasador v Rimu Jović, italijanski ambasador v Beogradu Cavaglieri, italijanski konzul v Kopru Labruzzo, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Cigoj, konzul Benolić, generalni konzul v Milanu Poropat, trgovinski ataše pri ambasadi SFRJ v Rimu Crnjak, predstavniki tržaške, videmske, goriške, novogoriške in koprske gospodarske zbornice, deželna odbornika Furlanije - Julijske krajine Rinaldi in Cocianni, predsednik tržaške delegacije mešane zbornice Latcovich, predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Svetina ter številni slovenski in italijanski gospodarstveniki z našega območja, iz vse Italije in Jugoslavije.

Skupščina se bo nadaljevala in zaključila danes s sklepi štirih delovnih skupin za trgovinsko izmenjavo, za dolgoročno sodelovanje, za obmejno trgovino in za bančništvo.

ELIO FORNAZARIČ

PARLAMENTARNA RAZPRAVA O NAMESTITVI «EVROIZSTRELKOV» V EVROPI

Berlinguer odločno ožigosal mnenja vlade o tem vprašanju

Po vsej verjetnosti ne bo prišlo do enotnega glasovanja, ampak bo vsaka stranka podprla lastno resolucijo - Nesoglasja in polemike med vladno večino - Zaccagnini samo ponovil že znana stališča KD

RIM — Za vlado in njeno politiko je parlamentarna razprava o vpraša nju «evroizstrelkov» slabo izteka. Čeprav še ni popolnoma jasno kako se bo formalno končalo zasedanje poslanske zbornice, je vsekakor že skoraj gotovo, da ne bo prišlo do razčlenjenega in sporazumnega glasovanja. Včeraj je Zaccagnini, ki je posegel takoj po Berlinguerju, pozval politične sile na «sicer razčlenjeno narodno solidarnost», ampak je pred tem v bistvu zavrnil vse predloge komunistov ter ni sploh omenil nekatera stališča PSI, kar bo gotovo vplivalo na bodoče odnose med strankami vladne večine.

V tem pogledu, tudi če bi vse stranke, vključno KPI, podprle enotna stališča za mir v svetu in za odprtje pogajanj Vzhod - Zahod o vojaškem ravnotežju, ter tako posredno podprle italijansko solidarnost paktu NATO, bi to kar malo veljalo, saj je razprava jasno dokazala, da vladne stranke ne zmorejo enotnih gledanj na vprašanje o namestitvi «evroizstrelkov». Včeraj je kazalo, da bo torej vsaka stranka glasovala za lastno resolucijo, kar je morda edina možna rešitev potem ko so socialisti jasno izrazili nesoglasje nad vladnimi stališči. Če ne bo prišlo med nočjo do nepričakovanih razpletov, je že sedaj jasno, da Cossigova vlada ni zmožna izdelati enotnega stališča o tem važnem problemu. Vlada se je morda izognila krizi, ki pa je pred vrati kot se je zgodilo ob priliki decembrskega glasovanja za vstop Italije v evropski monetarni sistem.

Poseg generalnega tajnika KPI je bil zelo argumentiran ter odločen, predvsem kar zadeva stališč vladne koalicije do teh vprašanj, ki se po mnenju Berlinguerja prevečkrat opirajo na nepoznavanje te problematike. Komunistični voditelj je ostro ožigosal vse tiste, «ki hočejo vprašanje evroizstrelkov izrabiti v notranje namene» ter poudaril, da je oboroževalna tekma že dosegla tako nevarno stopnjo, za kar ni mogoče braniti mir samo z «ravnotežjem terorja». Berlinguer je tudi v tej zvezi ostro obsodil dejstvo, da Italija še vedno prodaja velike količine orožja nerazvitim državam. ZDA in Sovjetska zveza razpolagata s takim jedrskim orožjem, «ki bi lahko kar sedemkrat uničil svet», zato je jasno, da je razprava o namestitvi «evroizstrelkov» sploh nepomembna, če bosta medtem supervelesili na drugih področjih okrepili svoje jedrsko orožje. Komunistični tajnik je v tej zvezi posredno izenačil stališča demokristjanov, socialistov, socialdemokratov, republikancev in liberalcev ter še enkrat ostro obsodil stališča vlade, ki po njegovem mnenju ne dopuščajo nobene možnosti za pogajanja. V ta namen je govornik poudaril, da Cossiga sploh ni posegel pri sovjetski vladi ter tako videl, ali je Moskva sploh pripravljena začeti pogovore o teh vprašanjih. «Vi ne morete dokazati, da ste odvisni od ZDA, medtem ko smo mi ponovno jasno dokazali, da znamo biti odvisni od Sovjetske zveze,» je izjavil tajnik KPI, ki je tudi povedal, da se bodo komunisti vnaprej ostreje borili za mir v svetu.

Berlinguerju je nato posredno in zelo neodločno odgovoril tajnik krščanske demokracije Zaccagnini, ki je izrazil nujnost, «da je treba imeti pogum lojalno spoštovati sprejeta zavezništva» ter ponovil že znana stališča stranke relativne večine za uveljavitev tako imenovane strategije o «medsebojnem svarilu», kar je edino sredstvo, s katerim se lahko ohrani mir v svetu. Italija, mora po mnenju tajnika KD, nujno uresničiti svoje izbire ter tako prispevati, da se ponovno vzpostavi v Evropi tisto ravnotežje, ki je bilo kršeno z namestitvijo raket «SS 20».

Zaccagnini je torej poudaril znana stališča, ki so v nasprotju s pozicijami komunistov, čeprav so mnogi videli v njegovem govoru posredno vabilo naj vse demokratične sile ustavnega loka vsaj delno podprejo zaključni dokument o tem vprašanju. Vsekakor se to ne bo zgodilo, tudi zato ker kaže, da so komunisti sedaj odločeni zaostriti opozicijo proti Cossigovi vladi, tudi za onemogočiti «notranje petstrankarske manevre» v krščanski demokraciji ter se tako izogniti škandalom, ki bi samo še bolj zaostrili, že tako zaskrbljujoč položaj v državi.

P. P.

BANGKOK — Radio Demokratične Kampučije je včeraj obsodil sporazum med Vietnamom in režimom v Phnom Penhu, ki predvideva svobodno gibanje prebivalstva obeh držav brez potnega lista in iz ene države v drugo.

ČRN DAN ZA LEVICO NA KONGRESU SPD V BERLINU

NEMŠKI SOCIALDEMOKRATI ODPRLI POT EVROSTRATEŠKIM IZSTRELKOM

Osemdeset od sto delegatov je odobrilo sklep, s katerim so pooblastili kanclerja Schmidta, da se izrazi za namestitev raket na ozemlju ZRN

(Posebno za Primorski dnevnik)

ZAHODNI BERLIN — Črn dan za levico v zahodnonemški socialdemokraciji (SPD) je bila sreda na kongresu SPD v megalomanskem kongresnem centru ob Spreeiju. Genialni satirik Kurt Tucholsky, ki ga je pisatelj Walter Jens poklical za pričo, ko je danes kot gost govoril delegatom kongresa, je za svojo sarkastično prispodobo nemške mentalitete: «Orožje v levico, orožje v desnico in božička v sredo!» dobil ponovno potrdilo. Kljub izredno dobri in globoki argumentaciji, s katero je levo krilo SPD poskušalo pobiti tezo o nekakšni neizogibnosti novega raketnega potenciala NATO je kongres z veliko večino, v razmerju 80:20 odstotkov na koncu le sprejel sklep, s katerim je kanclerja Schmidta pooblastil, da na bližnjem zasedanju sveta NATO glasuje za proizvodnjo (s tem pa tudi praktično za stacioniranje) «evrostrateških raket». Dejstva, da je svet na ta način praktično stopil v novo fazo oboroževalne tekme, ne spreminja niti sklep SPD, po katerem naj NATO hkrati z začetkom proizvodnje novih raket sproži pobudo za razorožitvena pogajanja, ki naj bi v idealnem primeru pripeljala do rezultata, da bi bile nove rakete «nepotrebne».

Odločitev kongresa socialdemokratov bo gotovo glasno odmevala na drugi strani berlinskega zidu, ki kot priča in srhljiv dokaz blokovske razdeljenosti sveta, loči vzhodni od zahodnega dela mesta. V obliki in pa predvsem z obrazložitvijo, s katero so ga sprejeli, pomeni sklep berlinskega kongresa SPD brez dvoma udarec politiki popuščanja napetosti v svetu — tisti politiki, ki je bila osnovna značilnost prvih let bonske socialdemokratsko-liberalne koalicije in ki je edino Willyju Brandtu navrgla Nobelovo nagrado za mir.

Gotovo imajo prav Manfred Coppick, Gerhard Schroeder in drugi predstavniki levega krila stranke, ki so v ostri in burni razpravi opozarjali, da se Zvezna republika Nemčija praktično odreka lastnemu mnenju in lastnim interesom in jih podreja interesom ZDA, točneje ameriškega oboroževalnega «lobbyja». Po besedah govornikov iz vrst levice, mladi zahodnonemški volivci, takšnega stališča SPD, prihodnje leto gotovo ne bodo nagradili, ampak bodo Schmidtovi in Brandtovi obrnili hrbet in glasovali za «zeleno» protestno gibanje.

Ob zori je nekaj tujih novinarjev, ki spremljajo SPD, sprejelo povabilo ministrstva za informacije Nemške demokratične republike in v bližini Dresdna, v slikovitem Wittembergu, opazovala, kako so na tovorne vagone nakladali sovjetske tanke. Vzhodni Berlin je s širokogrudnim povabilom podčrtal močno propagandno ofenzivo Vzhoda, ki teče vse od trenutka ko je Leonid Brežnjev na proslavi 30-letnice Nemške demokratične republike v vzhodnem Berlinu napovedal enostransko potezo Moskve na smeri razorožitve: umik 10000 tankov in 20.000 vojakov, ki so stalno stacionirani v Nemški demokratični republiki. Nenavadni nočni opazovalci, ki so morali že ob 4. zlesti iz postelj v zahodnem Berlinu, da bi ujeli posebni avtobus proti Dresdnu so se na lastne oči prepričali, da se je rdeča armada «obrnila proti domu». Prve enote so danes že zapustile Nemško demokratično republiko, umik pa bo trajal leto dni. Gotovo je, da bo potek kongresa SPD vplival na to, da bo tudi nasprotna stran v svojih razorožitvenih pobudah v prihodnje bolj zadržana.

IVO VAJGL

Pohitimo!

BREZPLAČNI

PRIMORSKI DNEVNIK

Novi naročniki
Primorskega dnevnika
za leto

1980

bodo prejemali dnevnik
že takoj in brezplačno
do konca tekočega leta

KLJUB SKLEPU VARNOSTNEGA SVETA

Islamski študentje bodo sodili talcem

Stopnjevanje gospodarske vojne z ZDA

(Poseben dopis)

TEHERAN — Tudi največji optimisti ki so na tak ali drugačen način pričakovali miren razplet iransko - ameriške krize, včeraj zagotovo niso dajali ugodnih napovedi, kajti dogodki v Iranu so začeli potekati v smeri, ki daje slutiti, «da se iz vsega tega ne bo prav nič dobrega izcimilo». Povod za tako razmišljanje je odločitev, da bodo začeli soditi 50 ameriškim ujetnikom, ki so v zastraženem poslopju veleposlaništva.

To je v razgovoru z iranskimi novinarji potrdil tudi novi iranski zunanji minister Ghotbzadeh in ponovil, da jim bodo sodili zaradi vohunstva. Kot so študenti včeraj izjavili, imajo nove dokumente, ki naj bi dokazali krivdo ujetih uslužbencev ameriškega veleposlaništva.

Iranski zunanji minister je še dejal, «da je Iran do sedaj naredil vse, kar je bilo v njegovi moči, da pa je naslednja poteza v rokah ameriškega predsednika Carterja.» Ujetnikom v veleposlaništvu naj bi sodilo islamsko revolucionarno sodišče, pomagali pa naj bi jim tudi študenti, ki so zasedli veleposlaništvo. Kot se je neuradno zvedelo, naj bi bilo sojenje javno, medtem ko za zdaj datum še ni znan. Študenti pravijo, da bo datum «določilo iransko ljudstvo».

Ko je iranski zunanji minister odgovarjal na vprašanje francoskega novinarja, je ponovil že znano izjavo, da bi bilo vse drugače, če bi ZDA vrnile Iranu bivšega šaha. Na pripombo, da tega Washington ne more uresničiti, je odgovoril kratko in jedrnato: «To je pa povsem njihov problem.»

Ko to poročamo, še niso znane uradne reakcije na resolucijo varnostnega sveta OZN, ki od Irana zahteva izpustitev ujetnikov, medtem ko od obeh vlad zahteva mirno ureditev medsebojnih sporov, ki so se zaostrili že do te mere, da je mir v tem delu sveta, pa tudi širše, močno napet. Videti je, da so Iranci tako odločitev varnostnega sveta pričakovali, vendar so študenti, ki so zasedli ameriško veleposlaništvo, resolucijo varnostnega sveta odločno zavrnili, v telefonskem razgovoru dopisnikoma Tanjuga in Borbe pa dejali, da je resolucija za njih popolnoma nesprejemljiva.

Seveda je v zvezi z naraščajočo napetostjo v tej deželi zanimiva tudi vest, ki jo je izrekel zunanji minister, češ da je Teheran že obvestil Moskvo «da se ne bi spozabila in posegla v iranske notranje zadeve, če bi Američani začeli z vojaško operacijo». Velja omeniti mnenje nekaterih opazovalcev, da se ZDA zlepa ne bodo odločile za to potezo, ker so kasnejše posledice znane, hkrati pa tudi niso pozabili omeniti prisotnosti ameriškega ladjevja v Perzijskem zalivu in pa tega da ZDA kot velesila še nikoli doslej niso imele tako zvezanih rok.

Bivši iranski zunanji minister Ebrahim Jazdi pa je med drugim izjavil, da ne verjame, da bi Washington izročil bivšega šaha in to iz enostavnega razloga, «ker bi bilo sojenje šahu v bistvu sojenje ameriški vladi» in še dodal, «če ga ne bodo vrnili, je sojenje talcem v veleposlaništvu ista stvar.»

Lahko bi rekli, da se je Iran odločil za dokončen obračun z imperializmom, predvsem ameriškim. Iranski dogodki pa seveda niso osamljeni, saj je kot vemo, prišlo do napadov pa tudi prelivanja krvi tudi drugje, kot se je to na primer zgodilo z ameriškim veleposlaništvom v Pakistanu, medtem ko so o incidentih poročali tudi iz Izmira v Turčiji, Dake v Bangladešu, Kalkute v Indiji, Tripolija v Libiji.

Ebrahim Jazdi je še dejal, da nekateri politični analitiki verjamejo, da bodo ZDA po «koncu krize» začele izvajati do Irana splošno izolacijsko politiko. «V tem primeru moramo biti zelo previdni, da ne zapademo drugi imperialistični sili,» je dejal in pri tem omenil SZ.

Iranski časniki pa so včeraj tudi posredovali novico, da se je Iran odločil za stopnjevanje ekonomske vojne z ZDA. Vsem naftnim družbam so namreč sporočili, da kot plačilo, dolarji ne veljajo več. Razen tega pa so še napovedali, da bo Iran v kratkem tudi podražil nafto.

Položaj je torej tukaj v Iranu skrajno napet, čeprav tega ni čutiti neposredno na ulicah, razen na tisti, ob kateri je ameriško veleposlaništvo, kjer se vsak dan zbirajo množice. Skupaj s študenti, ki so znotraj visoke ograje veleposlaništva, vzklikajo proti Carterju, ZDA, imperializmu, šahu in še komu. Napetost raste predvsem zavoljo tega, ker vsi nestrpno pričakujejo, kakšno potezo bodo naredile ZDA po odločitvi, da bodo sodili ujetnikom v veleposlaništvu.

VASO GASAR

KAR TREM TVRDKAM IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Priznanje za kakovost slovenskim podjetjem

Med nagrajenci BENEDIL iz Čedada, pekarna Čedermac iz Podbonesca, «Vieri» iz Čente in SGP Gorica iz Nove Gorice

PADOVA — Ob prisotnosti predstavnikov dežele Veneto in občine Abano Terme pri Padovi je predstavnik italijanskega ministrstva za industrijo in trgovino podelil letošnja priznanja «Kvaliteta in ustrežljivost». Med številnimi nagrajenci so bili tudi trije Slovenci iz Beneške Slovenije in «Splošno gradbeno podjetje Gorica» iz Nove Gorice. To priznanje podeljuje že 11 let organizacija za napredek in marketing iz Milana, to je Promitalia — promozioni e marketing, da bi tako pospešila kvaliteto gradbene industrije ter s tem pripomogla h gospodarskemu razvoju posameznih pokrajin in celotne Italije. V izboru za nagrado sodeluje nad 36 italijanskih dnevnikov in tednikov ter njihovih bralcev, oziroma koristnikov uslug posameznih podjetij.

Med dobitniki priznanja «Kvaliteta in ustrežljivost» je bilo letos edino iz tujine «Splošno gradbeno podjetje Gorica» iz Nove Gorice. Prejelo ga je za izredno hitro in kvalitetno izvajanje gradbenih del na področju Furlanije in Beneške Slovenije po katastrofalnem potresu leta 1976. Slovenija in celotna Jugoslavija sta takrat med prvimi dali prizadetemu prebivalstvu pomoč v denarju in materialu, med drugim so postavili 90 protipotresno grajenih stanovanjskih hiš, ki jih je projektiralo in izvajalo podjetje SGP Gorica iz Nove Gorice. Prav zdaj pa potekajo zaključna dela na kulturnem domu v Reziji, ki je prav tako darilo SR Slovenije.

Drugi dobitnik letošnjega priznanja «Kvaliteta in ustrežljivost» je slovensko gradbeno podjetje BENEDIL iz Čedada, ki zaposluje okrog 100 delavcev s področja celotne Beneške Slovenije. Po potresu se je v sodelovanju z zavodom za raziskovanje materiala iz Ljubljane specializiralo za protipotresno rekonstrukcijo in gradnjo. Pri tem je doseglo velike uspehe tako pri obnovi zasebnih hiš, kot pomembnih kulturno-zgodovinskih objektov. BENEDIL je tudi edino gradbeno podjetje dežele Furlanije - Julijske krajine, ki je letos dobilo to priznanje. Med manjšimi podjetji sta iz Beneške Slovenije še dva nagrajenca. To je pekarna gubanic, domačih beneških potic, «Čedermac» iz Podbonesca v Beneški Sloveniji, ter «Molin Vieri» iz Čente, ki ga vodi domačin Andreani iz Tera.

VESNA ČEHOVIN

Vrh ministrov varšavskega pakta

BERLIN — V vzhodnem Berlinu se je včeraj pričel politični vrh ministrov za zunanje zadeve držav članic varšavskega pakta. Zahodni politični opazovalci so bili prepričani, da bo vrh dal nove spodbudne predloge za popuščanje napetosti v Evropi, a včerajšnji ostri komunike na prvi strani organa enotne socialistične stranke «Neues Deutschland» je razblinil tako upanje. Ministri bodo skoraj gotovo sklenili ojačiti vojaški potencial varšavskega pakta, da ohranijo sedanjo vojaško prednost.

TUDI VČERAJŠNJI SESTANEK JE BIL NEUSPEŠEN

Preverjanje strank deželne večine še vedno brez stvarnih zaključkov

Nobena stranka si noče prevzeti odgovornosti, da bi krizo tudi formalno odprla - Zahteva KPI, naj se odv. Comelli izreče o trenutnem političnem položaju na deželni ravni

Pričakovanja, da b. včerajšnji sestanek med šestimi strankami programske večine razjasnil politični položaj na deželni ravni, se niso uresničila. V trenutku, ko pišemo, je sestanek sicer še v teku, zaradi česar ne vemo, kaj so delegacije sklenile. Že dejstvo, da se je sestanek tako zavlekel, nam jasno kaže, da so stališča raznih strank o tem, kar je treba trenutno ukrepati, da bi se razčistilo krizno vzdušje, še zelo oddaljena.

Vsa vprašanja so torej še odprta, saj si noče nihče prevzeti odgovornosti, da bi krizo tudi formalno odprl. Pričakovali bi, da bi predvsem tiste stranke, ki so poudarile neučinkovitost demokristjanskega odbora in postavile zahtevo, da ga je treba zamenjati, potegnile prvo potezo in s tem situacijo premaknile z mrtve točke. Ponovno je treba poudariti, da je zaradi tega vsa važnejša dejavnost na deželi praktično zamrznjena, nerešenih problemov pa je toliko, da je vsako odlašanje samo v škodo vsemu deželnemu prebivalstvu.

Omogočiti delovanje konzorciju ACT

Na sinočnji seji skupščine pokrajinskega konzorcija za prevoze ACT so odobrili nad 100 upravnih sklepov, ki so tesno povezani z vsakodnevnim delovanjem in potrebami tega podjetja. Sprejeli so tudi dve resoluciji. Prva poziva deželno vlado naj omogoči nakup novih avtobusov za nemoten potek javnoprevozne službe, naj dodeli finančni prispevek za upravljanje openskega tramvaja, tudi v perspektivi, da bi progo podaljšali do železniške postaje na Općinah in končno naj bo višina prispevka za leto 1979 in 1980 za vsak prevoženi kilometer enak tistemu iz leta 1977. Druga resolucija pa vsebuje poziv pristojnim ustanovam in občinskim upravam naj storijo vse potrebno, da poravnajo svoja finančna bremena in tako omogočijo delovanje konzorcija.

B. S.

V tej negotovosti, v kateri se hitro širijo raznovrstni glasovi in napovedujejo takšno ali drugačno rešitev, kar pa je kmalu zatem še demantirano, je treba vsekakor zabeležiti in poudariti potezo KPI, da bi položaj premaknila z mrtve točke. Na začetku seje deželnega sveta je namreč načelnik svetovalske skupine Pascolat zahteval, da mora odvetnik Comelli v skupščini jasno odgovoriti na glasove in vesti, ki jih v zadnjih dneh prinaša dnevni tisk glede hipotez o razvoju deželne krize, ki jih predlagajo nekatere stranke programske večine. Svetovalec Pascolat je praktično zahteval, da je treba sedanji položaj razčistiti, kar mora storiti predsednik deželnega odbora Comelli z izjavo o političnem položaju na deželi. Njegove besede bo nato KPI proučila in kolikor bi jih negativno ocenila, si stranka pridržuje možnost, da bi predstavila resolucijo, s katero bi zahtevala odstop deželnega odbora. Kdaj bo predsednik Comelli odgovoril na to zahtevo ni znano.

V popoldanskih urah se je sicer sestal deželni odbor, ki je gotovo proučil zahtevo komunistov. Važnejši je bil prav gotovo sestanek med najvišjimi predstavniki deželne programske večine. Pogovori so bili kot običajno za zaprtimi vrati, tako da so nam podrobnosti, o katerih so razpravljali, neznane. Seja se je zavlekla pozno v noč, malo pred zaključkom redakcije pa smo izvedeli, da so delegacije pripravljale skupen dokument, s kakšno vsebino pa ne znamo. Pred sejo pa ni nihče od udeležencev znal odgovoriti, kdaj se bo kriza tudi formalno začela in katera stranka jo bo odprla. Na vsak način je na razpolago dovolj elementov, da bi se kriza začela tudi v najkrajšem času. To dokazuje tudi Pascolatova zahteva, da se sedanji položaj brez odlašanja razčisti. Izjave predstavnikov raznih strank večine so namreč v zadnjem času postavile v dvom politični okvir na deželni ravni. V tem smislu so se izrekli predvsem socialisti in socialdemokrati.

Prvi so poglobili vprašanje vsebine programskega sporazuma, PSDI pa vprašanje političnega okvira, ki ne odgovarja več, po njihovem mnenju, trenutnim potrebam. V tej negotovosti zgleda, da je celotno vprašanje deželne krize povezano z glasovanjem o proračunu, ki mora biti pred 31. decembrom. Komunisti pa poudarjajo, da se mora tako stanje razčistiti pred glasovanjem o najvažnejšem političnem in upravnem deželnem dokumentu. Ob takem stanju bi se nudili dve možnosti: prva predvideva, da bi se sedanje stanje ohranilo vse do glasovanja o proračunu, pri glasovanju slednjega pa bi se oblikovala nova večina. Druga možnost pa predvideva, da bi se politični položaj razčistil pred glasovanjem, kar bi tudi pomenilo odprtje deželne krize. Po mnenju večine opazovalcev naj bi bila najbolj verjetna druga možnost.

Sestanek se je zaključil nekaj po 24. uri. Delegacije so se domenile, da se bodo ponovno sestale v ponedeljek, 10. decembra, in nadaljevale razpravo o sedanjem političnem položaju. Kot je na začetku seje poudaril deželni tajnik KD je treba premostiti vse ovire, da bi skupščina odobrila proračun za finančno leto 1980.

Deželne podpore občinam za upravljanje vrtcev

Deželna uprava je nakazala posebne podpore v skupni višini 200 milijonov lir za upravljanje otroških vrtcev v Furlaniji - Julijski krajini. Denar pojde dvanajstim občinam, ki ležijo deloma, pretežno ali v celoti na hribovitih, oziroma gorskih področjih, ali ki sodijo v nerazvite predele. Dodelitev sredstev se bo odvila glede na številčnost obiska vrtcev v posamezni občini. Med občine, ki bodo deležne teh podpor, spadajo tudi tržaška, miljska, zgoniška, devinsko - nabrežinska, goriška in števerjanska.

Pokrajina bo objavila gradivo z Mednarodne konference o manjšinah

Tržaški pokrajinski odbor bo v kratkem objavil gradivo Mednarodne konference o manjšinah, ki je bila v Trstu od 10. do 14. julija 1974. Prvi zvezek celotne publikacije bodo uradno predstavili tisku 14. decembra ob 17. uri v sejni dvorani pokrajine na Trgu Vittorio Veneto 4 na srečanju s časnikarji.

Ob tej priložnosti bo spregovoril prof. Tullio De Mauro, ki je bil svoj čas član znanstvenega odbora konference in je tudi pripravil gradivo za tisk. Na srečanje so vabljeni ostali člani pripravljalnega odbora konference, šolske oblasti, slovenski in italijanski politični in kulturni predstavniki in pokrajinski svetovalci te in prejšnje mandatne dobe.

Prvi zvezek gradiva konference vsebuje predgovor predsednika pokrajinskega odbora Lucia Ghersija in pokrajinskega odbornika za probleme kulturnega in gospodarskega razvoja slovenske manjšine Bojana Brezigarja, pozdravni govor takratnega predsednika pokrajine Zanettija in uvodna poročila v delovne skupine o «Pomenu jezika, šole, kulture in sredstva množičnega obveščanja», «Družbeno - gospodarskih aspektih obstoja in razvoja manjšin» in o «Pravnih aspektih manjšinskih problemov».

SINOČI V PD VALENTIN VODNIK

Boris Race govoril o srebrnem jubileju in sedanjih nalogah SKGZ

Predavanju je sledilo predvajanje kratkih filmov in diapozitivov domačih avtorjev

Srebrni jubilej Slovenske kulturno-gospodarske zveze je bil sinoči predmet predavanja v Prosvetnem domu Valentin Vodnik. V Dolino je tokrat prišel predsednik SKGZ Boris Race, ki v dolinskem društvu še ni predaval in je bil dolinskim prosvetnim delavcem drag gost. Organizacija večera je predvidevala tudi predvajanja filmov in diapozitivov, ki jih člani zbora posnamejo na svojih potovanjih, gostovanjih in koncertih.

Boris Race je uvodoma dejal, da prihajajo predstavniki Zveze v prosvetna društva zato, da se z odborniki in člani naravnost pogovarjajo o raznih vprašanjih, obenem pa, da pride do izmenjave informacij tako s strani društev kot s strani SKGZ, ki mora biti vedno na tekočem o problemih in potrebah naše skupnosti. Boris Race je nato orisal, kakšen je položaj Slovencev v Italiji po podpisu osimskih sporazumov. Sporazum namreč predstavlja obvezo, da zaščiti manšino, odpira nove možnosti sporazumevanja in ustvarja ugodnejše politično vzdušje.

Nato je predsednik SKGZ razčistil negativne vplive kampanje, ki jo je proti Slovencem sprožil Il Piccolo pod prejšnjim vodstvom in katere naslednik je Lista za Trst. V omenjeni listi prevladujejo konservativni in nam nenaklonjeni ljudje, ki s svojim hujskanjem pogojujejo tudi druge stranke, ki pod vplivom gonje spreminjajo svoja stališča do osimskih sporazumov. Boris Race je seznanil prisotne še z delom vladne komisije za preučevanje vprašanja manjšine, v kateri so tudi slovenski predstavniki in ki se bo v kratkem sestala, da zavzame sklepe in stališča, ki so prišla do izraza v poročilu večine in v poročilu slovenskih politikov v komisiji, ki se razhajajo v za Slovence bistvenih vprašanjih globalne zaščite. Svoj poseg je zaključil s kratko zgodovino SKGZ in z ozirom načel, ki so jo vodile skozi vseh 25 let delovanja v skrbi za enotnost in enakopravnost na celotnem področju, ki ga naseljujejo Slovenci v Furlaniji - Julijski krajini.

Po krajšem odmoru sta predvajala filma in diapozitive o društvenem delovanju in o drugih zanimivih argumentih Šašo Ota in Marino Krmec. (ris)

Jutri, 7. decembra 1979, se na redni seji sestane svetoivanski rajonski svet. Na dnevnem redu seje, ki se prične ob 19.30 na sedežu sveta (Rotonda del Boschetto 3/f), so med drugim tudi prireditve ob priliki Mednarodnega leta otroka.

Agenti letečega oddelka tržaške kvesture so prijavili sodni oblasti 23-letnega Bruna Ruttigliana iz Ul. S. Nicolò 10 zaradi vinjenosti, žalitev, upiranja in poškodovanja javnega funkcionarja. Poleg tega pa je še vozil v vinjenem stanju in kršil prometni pravilnik.

Izleti

SPDT obvešča smučarje, da je v nedeljo, 9. t.m., zbirališče ob 6.15 pred sodno palačo (Foro Ulpiano). Odhod avtobusov na Zoncolan točno ob 6.30.

Smučarski klub Union priredi enodnevni smučarski izlet v Nevegal v nedeljo, 9. t.m., in sporoča, da je še nekaj prostih mest. Tel. 64-459, Ul. Valdirivo 30/II.

SPDT obvešča, da je odhod avtobusov za smučarski tečaj na Zoncolanu ob 6.30 izpred sodnije v Trstu (Foro Ulpiano), zbirališče pa ob 6.15. En avtobus bo čakal ob 6. uri v Boljuncu, ob 6.10 v Borštu ter ob 6.15 na cesti nad Ricmanji. Priporočamo točnost!

V nedeljo, 9. t.m., prireja SPDT izlet v turistično jamo Vilenico, ki je v bližini Lipice. Zbirališče v Ul. Cicerone ob 9.15. Odhod ob 9.35 z avtobusom št. 39, ki pelje v Bazovico. Za tiste, ki se bodo udeležili izleta z lastnimi avtomobili je zbirališče ob 12. uri pred jamo Vilenico, kjer nas pričakuje vodič jame. Vljudno vabljeni vsi planinci. Za informacije telefonirati na tel. št. 79-45-45.

● **V Ul. Baiardi** bodo uvedli enosmerni promet na odseku Clivo Artemisio - Nova cesta za Općine.

Podrl pešca in zbežal

Na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice se bo moral zdraviti 26-letni Ettore Benedetti z Riva Grumula 8. Zdravniki so mu ugotovili udarce po levem kolenu s prognozo okrevanja v desetih dneh. Benedetti je povedal, da je na Općinah pri Obelisku nameraval prečkati cesto, ko ga je nenadoma podrl avtomobil srednjega razreda, najbrž 126 ali 127, z jugoslovansko evidenčno tablico, o čemer pa podrti pešec ni gotov. Avtomobilist se namreč ni ustavil in je po nesreči nemudoma pobegnil v smeri proti Trstu. Na kraj so prihiteli karabinjerji iz Nabrežine, katerim je poveljeval brigadir Marocco.

Prosveta

PD Prosek - Kontovel priredi miklavževanje v Soščevi hiši danes, 6. decembra, ob 15. uri za otroški vrtec in ob 16. uri za otroke 1., 2. in 3. razreda osnovne šole.

PD Lonjer - Katinara priredi danes, 6. decembra, od 18. do 20. ure v društvenih prostorih v Lonjerju Miklavževo razstavo knjig. Vabljeni starši in otroci.

Slovensko prosvetno društvo v Podlonjerju bo danes, 6. t.m., priredilo miklavževanje v Ljudskem domu v Podlonjerju ob 16. uri.

PD Rovte Kolonkovec vabi člane in prijatelje na Miklavževo razstavo knjig, ki bo v društvenih prostorih danes, 6. decembra, od 17. do 20. ure. Razstavi bo prisostvoval tudi Miklavž.

GLEDALIŠČE F. PREŠEREN — BOLJUNEC

JUTRI, 7. DECEMBRA, OB 20.30

Občine DOLINA, KOPER in MILJE podpišejo sporazum o prijateljstvu in sodelovanju.

SODELUJEJO:

Za Dolino: pevski zbor F. Venturini, slovenska srednja šola «Simon Gregorčič» in italijanska srednja šola «Pri Domju».

Za Koper: orkester glasbene šole, balet dijaškega doma in kulturno društvo «Antonio Gramsci».

Za Milje: godba in pevski zbor skupine Ongia, pevski zbor «Jadran» in mladinska godba od Koroščev.

Naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1980

Celoletna	38.000 lir
Polletna	25.000 »
Mesečna	5.000 »

Letna naročnina na PRIMORSKI DNEVNIK v višini 38.000 lir velja samo do 30. aprila! Po tem datumu bo znašala 60.000 lir. Vsem naročnikom bomo še naprej brezplačno pošiljali revijo DAN ter jim nudili MALE OGLASE in ČESTITKE zastonj.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6
Tel. 794672
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: tek. račun štev. 1192

V PROSTORIH DIJAŠKEGA DOMA

GOJENCI SO VČERAJ IMELI DOMSKI DAN

Srečanja so se udeležili starši in ravnatelji srednjih šol - Kratek kulturni spored in veselo razpoloženje

V slovenskem dijaškem domu «Srečko Kosovel» so včeraj imeli domski dan, ki vsako leto sovpada z obletnico Prešernovega rojstva. Letos so morali v domu svoj praznik za nekaj dni odložiti, kljub temu pa se je sinoči zbralo kar lepo število staršev in gostov, med katerimi so bili tudi štirje ravnatelji naših srednjih šol.

Prisotne je najprej vozdravil predsednik domske skupnosti Mauro Pernarčič, ki je orisal življenje v tej vzgojni ustanovi in predstavil nekaj načrtov, ki jih v letošnjem šolskem letu nameravajo izpeljati. Tu gre v prvi vrsti za ustanovitev nekaterih krožkov, priredili bodo tudi izleta v Ljubljano in po Jugoslaviji, poleg tega pa še običajne prireditve kot sta pustni ples in zaključni večer. Gojenec je nato poudaril, da imajo svoj mladinski samoupravni organ in pravil, ki jih ta izdela, se morajo vsi držati.

Ravnatelj dijaškega doma Edvin Švab pa je prisotnim predočil vzgojne smotre, ki vodijo vzgojitelje pri njihovem delu. V prvi vrsti skušajo doseči, da bi bili gojenci samostojni ljudje, pripravljeni na življenje, da bi bili demokratični državljani in zavedni Slovenci. Poleg tega skušajo vzpostaviti družinski odnos, kar lahko prispeva k boljšemu razumevanju. Delo seveda ni lahko, opravlja pa ga sedem vzgojiteljev ob pomoči psihologinje. Švab je ob koncu dejal, da je učni uspeh gojencev dijaškega doma «Srečko Kosovel» dober in zaželel, da bi bilo sodelovanje s šolo še boljše. V imenu Dijaške matice je prinesla pozdrav predsednica Duša Kosmina, nakar je sledil kratek kulturni spored.

Po nastopu domskega pevskega zbora, ki je pod vodstvom Jurija Guštinčiča zapel pet skladb, sta se občinstvu predstavila pesnika Marko Kravoš in Marij Čuk, ki sta prebrala nekaj svojih poezij. Spored je zaključil nastop folklorne skupine «Stu ledi», ki je občinstvu predstavila nekaj razposajenih plesov.

Starši so se nato z vzgojitelji in gojenci zadržali v prostorih dijaškega doma ob prigrizku in veselem razpoloženju.

Pestra dejavnost na Repentabru in v Zgoniku

Včeraj popoldne ste se odvijali dve zelo uspeli miklavževanji, katerih so se udeležili slovenski otroci iz zgoniške in repentabrske občine. Na Repentabru so se v novem poslopju nove šole zbrali in so bili obdarovani otroci iz otroškega vrtca in iz petih razredov osnovne šole, ki so tud ipripravili lep nastop s petjem in recitacijami. V starem šolskem poslopju pa je bila razstava mladinske knjige. To pobudo so skupno organizirali šolski dejavniki in prosvetno društvo Kraški dom.

V šolski telovadnici v Saležu je prosvetno društvo Rdeča zvezda v sodelovanju z učiteljstvom priredilo miklavževanje za otroke iz vrtcev v Gabrovcu in Zgoniku ter za osnovnošolsko mladino iz prvih dveh razredov osnovnih šol v Saležu, Gabrovcu in pri Briščikih. Otroci so ob tej priložnosti ob polnoštevilni prisotnosti svojih staršev tudi pokazali nekaj svojega znanja in uprizorili igrico, recitirali in zapeli. Odrpli so tudi razstavo mladinske knjige.

V večernih urah pa je prosvetno društvo Rdeča zvezda ponovilo pri Briščikih predavanje dr. Milka Čebulca o kraških gobah, ki je vzbudilo veliko pozornosti in zanimanja prisotnih. Nastopil je tudi moški pevski zbor Rdeča zvezda, ki je zapel venček narodnih pesmi.

V zgoniški občini se ni še poleglo veliko navdušenje otrok in njihovih staršev nad gostovanjem otroške folklorne skupine Rdeča zvezda na srečanju manjšin v Tolentinu. Gostoljubnost domačinov je bila izredna in za naše otroke je bilo to nepozabno doživetje, ki jim bo v veliko vzpodbudo za že nadaljnje trajno delo na tem področju. Starši otrok, ki so se udeležili tega gostovanja se želijo s tega mesta javno zahvaliti vsem, ki so malčke sprejmljali v Tolentino in bili budni nad njimi, še posebno pa: Anici Guštin - Kralj, Nevi Ferlugi ter Dušanu Kalcu.

B.S.

OBVESTILO SDGZ

Slovensko deželno gospodarsko združenje, Sekcija obrtnikov, prireja v sodelovanju z Deželno ustanovo za razvoj obrtništva (ESA) iz Vidma, vrsto srečanj o kreditnih olajšavah, ki jih predvidevajo deželni zakoni v korist obrtnikov:

danes, 6. decembra, ob 20.30 v Borštu, v dvorani PD «Slovenec»;
torek, 11. decembra, ob 20.30 v Nabrežini, v dvorani PD «Igo Gruden»;
četrtek, 13. decembra, ob 20.30 na Opčinah v dvorani ŠK «Polet».

Priporočamo udeležbo vsem obrtnikom!

Tajništvo SDGZ

DANES SREČANJE NA TRŽAŠKI POKRAJINI

Kaj menijo sindikalne organizacije in gospodarske ustanove o Osimu?

Namen srečanja je široka izmenjava mnenj naših gospodarskih dejavnikov o ugodnostih italijansko-jugoslovanskega sporazuma

«Osimo, biti ali ne biti?», tako je tržaški tednik «Il meridiano» naslovil v svoji zadnji številki serijo izjav voditeljev tržaških gospodarskih ustanov, združenj in sindikatov o dosedanjem izvajanju osimskih sporazumov in o možnostih, ki jih slednji odpirajo za gospodarski razvoj Trsta. Približno podobno temo bodo obravnavali predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL, Združenja industrijcev, Združenja srednjih in malih industrijcev, Združenja obrtnikov, Slovenskega deželnega združenja in Združenja trgovcev na današnjem srečanju na pokrajini, ki se bo začelo ob 11. uri v sejni dvorani pokrajinske palače na Trgu Vittorio Veneto. Pobudo za srečanje je dal predsednik tržaške pokrajine dr. Lucio Ghersi, da bi na njem prišlo do najbolj široke izmenjave mnenj med tržaškimi gospodarskimi dejavniki, kar bi nato omogočilo krajevnim upravam, da zavzamejo ustrezno koordinacijsko vlogo pri akcijah za preverjanje in definiranje različnih aspektov ekonomskega dela italijansko - jugoslovanskega sporazuma. Poleg tega bo govor tudi o Središču za znanstvene in tehnološke raziskave.

Srečanje spada v okvir pobud za čimprejšnji gospodarski razvoj Trsta in okolice v sklopu osimskih sporazumov. Isti namen je imelo tudi novembrsko srečanje predstavnikov družbeno - gospodarskih ustanov tržaške pokrajine na zunanjem ministrstvu v Rimu, na katerem so slednji želeli zvedeti v kakšni fazi so študije o možnosti umestitve industrijske cone na Krasu, kdaj bo spet začela z delom mešana italijansko - jugoslovanska komisija, ki jo predvideva protokol o prosti coni, in kako potekajo pogajanja med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo o obnovi trgovinske pogodbe.

Prav zadnja točka je tržaške gospodarske dejavnike prisilila, da so zahtevali nujno srečanje v Rimu. Pogajanja med EGS in Jugoslavijo gredo namreč h koncu in tržaški gospodarstveniki (predvsem trgovci) so se zbali, da bi podpis pogodbe ne prizadel v še večji meri že itak klavrnega tržaškega gospodarstva. Iz tega razloga so razni gospodarski dejavniki v naši pokrajini nekako poenotili svoja mnenja o gospodarskem delu osimskih sporazumov in strumno nastopili v Rimu. Sindikati so tako zadržanje pozitivno ocenili.

O družinski posvetovalnici za Kjadin in Rocol

Komisija za družinsko posvetovalnico za Kjadin in Rocol je v torek prisostvovala seji rajonskega sveta, kjer bi morali določiti sedež posvetovalnice. Tudi predsednik pokrajinskega zdravstvenega konzorcija je poudaril, da je ta pripravljen nuditi vsa potrebna finančna sredstva, strukture in osebje, da bi delo v posvetovalnici čimprej steklo. Tudi tržaška občina je zagotovila prostor, vendar je glasovanje o resoluciji KD, ki zahteva različno uporabo sedeža, dejansko preneslo odprtje družinske posvetovalnice same na kasnejši datum. Zato komisija za posvetovalnico zahteva, da prostori, ki so bili namenjeni temu namenu, postanejo dejansko funkcionalni in sedež družinske posvetovalnice za Kjadin in Rocol.

● **V nemškem kulturnem inštitutu** priredijo drevi ob 18.30 okroglo mizo o ženski književnosti. Sodelovali bodo nemška pisateljica Renate Rasp, dr. Emilio Bonfatti, Carolus L. Cergoly, prof. Claudio Magris, Stelio Mattioni, Fulvio Tomizza in Giorgio Voghera.

● **Ob 36. obletnici** aretacije in deportacije skupine delavcev telefonske družbe Telve v nemška uničevalna taborišča bo v soboto, 10. t. m., ob 10.30 podjetje SIP počastilo njihov spomin s svečanostjo pred obeležjem v sprminskem parku na Griču sv. Justa.

SODELOVAL JE PRI PROVOKACIJI PRED ŠTUDENTSKIM DOMOM

FAŠIST FABIO VALENCIC ŽE NA ZAČASNI SVOBODI

Obsojen je bil na 10 mesecev in 5 dni zapora, v ječi pa je presedel le dva tedna

Tržaške sodne oblasti so izpustile iz koronejskih zaporov «na začasno svobodo» 22-letnega fašista Fabia Valencica, ki je 8. novembra sodeloval pri škvadristični provokaciji pred študentskim domom pri tržaški univerzi, med katero so bili dva demokratična študenta in dekle ranjeni, nekaj avtomobilov in šip doma pa je bilo poškodovanih in razbitih. Valencica je med begom z univerze prestregla in zajela izvidnica policije; skupaj z dvema pajdašema (tajnikom Fronte della Gioventù Fulviom Slugo in Igorjem Crevatinom) so ga najprej priprli in nato še istega dne aretirali.

Na sodni obravnavi po hitrem postopku so sodniki spoznali Valencica in Slugo za kriva in ju obsodili ña 10 mesecev in 5 dni zapora, vendar so Slugi izrekli pogojno kazen, zaradi česar je ostal v zaporu le Valencic (Crevatina so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov).

Od predvidenih 10 mesecev in 5 dni ječe pa je Valencic presedel komaj pičlih 15 dni, ker je sodstvo nezaslišno privolilo v njegovo izpustitev na začasno svobodo.

Ukrep sodnih oblasti je ostro obsodila federacija socialistične mladine, ki v svojem tiskovnem poročilu ugotavlja, da je potreben množičen pritisk na sodne organe, da bi slednji v nadalje kaznovali nasilna dejanja fašistov in da bi končno dosegli zaprtje brloga Fronte della Gioventù v Ul. Paduina.

V DEŽELNEM SVETU

Danes konec razprave o pravici do študija

V deželnem svetu se je včeraj nadaljevala razprava o zakonskem osnutku o pravici do študija. V razpravo so posegli svetovalci Bologna (LpT), Ermano (PSI), Battello (KPI) in Štoka (SSk); danes pa bodo na sporedu replike poročevalca večine Brancatija in poročevalca manjšine demoproletarca Cavalla ter pristojnega odbornika Carpeneda. Svetovalec Štoka je v svojem posegu med drugim dejal, da je njegov glas odvisen od stališča, ki ga bo skupščina zavzela do nekaterih amandmajev, ki zadevajo vprašanja slovenske narodnostne skupnosti.

Včeraj zjutraj so sprejeli na ortopedski oddelek tržaške bolnišnice upokojenko Mario Stampetta vd. Pelosi iz Ul. Flavia 10. Zdravniki so ji ugotovili udarce po levi nogi in veliko podplutbo. Ozdraviti bi morala v desetih dneh, če ne bodo nastopile komplikacije. Ponesrečenka je povedala, da je padla v avtobusu štev. 10. v Ul. Oriani, medtem ko se je peljala proti središču mesta. Da bi se izognil neprevidnežu, je šofer nenadoma zavrl, pri tem pa jo je skupila priletna ženska.

Miklavž prihaja v goste...

Predstavljajmo si belo pokrajino, vso zasneženo in veselo, sredi beline pa moža z dolgo brado, na saneh, odet je v dolg rdeč plašč, v eni roki ima škofovsko palico v drugi pa veliko vrečo, v kateri je vse polno dobrot in daril za otroke. Tako smo si včasih predstavljali Miklavža in nestrpno čakali na 6. december, ko bomo otroci obogateni za novo darilo. Pred tem smo seveda pisali pisemce in v njem našteli vse dobre lastnosti, s katerimi smo prepojeni, slabe pa seveda zamolčali, kajti s tako vplivnim možem, kot je Miklavž, se ni igrati.

Danes je pričakovanje Miklavža skoraj na las enako tistem: iz prejšnjih časov, saj so otroci vendarle še vedno in samo otroci, čeprav živijo drugačno življenje. Mogoče prihaja danes Miklavž v goste na motorju ali avionu, a to nič ne de — otroci si od njega pričakujejo daril. Kljub temu je nemara Miklavžev mit nekoliko zbledel, zbledela je pristnost praznika in 6. december postaja dan, ko je v trgovčevi blagajni nekaj več kovancev. Potrošniška družba je Miklavža skomercializirala, in tudi darila so danes drugačna: namesto jabolk, pomaranč ali punčk iz cunj dobivajo danes otroci robote, električne vlake ali drugačne elektronske vragolije, kar seveda ne pomaga pri bohotenju njihove fantazije.

Pa pustimo ob stran taka razmišljanja, ki se ob prazniku ne spodobijo. Miklavž ostaja vendarle Miklavž in ta tradicija bo obveljala tudi danes, ko bo obiskal marsikaterega, če že ne vsakega otroka. Pri naših društvih je tudi že v navadi, da prirejajo miklavževanja in s tem obeležijo praznik otrok. Tako bo tudi letos, ko se bo Miklavž pojavil na posameznih odrih in v dvoranah s polno vrečo daril. Obiskal bo domala vse naše vasi, o posameznih miklavževanjih pa pišemo na drugem mestu. Opozorimo naj samo, da bo Miklavž obiskal tudi delovne kolektive in tudi našega — Založništvo tržaškega tiska.

PRODRLA JE TEZA JAVNEGA TOŽILCA, DA JE BIL UMOR CELESTINA STANISSE NAMEREN

Tržaško porotno sodišče obsodilo Walterja Zobca na dosmrtno ječo

Odv. Calligaris zaman obrazložil zločin kot sad obtoženčevega trenutnega razpoloženja

Tržaški porotniki so se odločili za trdo pest. Walterju Zobcu, ki je marca letos v Boljuncu do smrti zabodel deda Celestina Stanisso, so naložili dosmrtno, torej najvišjo zaporno kazen, ki jo predvideva italijanski sodni mehanizem.

Osvojili so tezo javnega tožilca, po kateri je vnuk s kuhinjskim nožem napadel enainosemdesetletnega starca prav z namenom, da ga pokonča. Obtožnica navaja obtežilno okoliščino, da je mož zagrešil uboj nad sorodnikom navzgornje vrste. Državni pravdnik dr. Staffa je v predvčerajšnjem posegu predlagal porotniškemu zboru, naj upošteva točko 2 člena št. 576 kazenskega zakonika, ki predvideva dosmrtno ječo v primeru uboja v podle namene. Obenem je svetoval, naj bi vprašanje umora obravnavali ločeno od problema kraje denarja.

V resnici med dvodnevnim procesom ni bilo mogoče dokazati, da je obtoženec kar koli izmaknil iz dedovega stanovanja v enonadstropni hiši v ulici pod pokrajinsko cesto Boljunec - Boršt — govor je bil o denarnici z neznano vsoto ter o zapestni uri, pri čemer so priče zašle v protislovja. Zobec je brž po aretaciji zatrdil, da ni ničesar ukradel in to ponovil po končanem branilčevem posegu nekaj pred enajsto uro včeraj.

Odv. Calligaris je ravno tako zavrnil utemeljenost indicev o tatvini. Porotnikom je predlagal, naj nikar ne vzamejo v poštev člena 576 kazenskega zakonika, ker nihče ne more danes dokazati brez dodatne preiskave namernosti zločina. Nasprotno naj se ravnajo po členu 584: ta zadeva kazenski pregon v primeru, ko nekdo z orožjem naskoči človeka in ga nuje, lahko do smrti, rani, kakor pa je prvotno nameraval. Zagovornik je dejansko razvil teorijo o nenamernosti in jo podkrepil s čudnim vedenjem Walterja po krvavem dogodku dne 11. marca: ko bi bil načrtno pripravil umor, bi to opravil vsekakor drugače, ne bi za sabo pustil toliko indicev, predvsem pa bi na vrat na nos pobegnil čimbolj daleč, morda na tuje. Tega v resnici ni storil, kar dokazuje, da je med sporom z dedom dobesedno izgubil glavo, saj se je s še okrvavljenimi oblačili odpravil v Mestre, kjer ga je dva dni zatem zagrabila roka pravice.

Predvsem pa je odv. Calligaris v bistvu dejal tisto, kar smo mi zapisali včeraj: naj se Zobec pravično kaznuje, svoj dolg mora pač pošteno plačati, toda omogoči naj se mu nekdaj povratek v družbo; z dosmrtno ječo te priložnosti ne bo imel. Branilec je pred tem zahteval, naj sodni zbor znova zasliši izvedenca Nicolinija, kajti v dinamiki tragičnega dogajanja v Stanissovi kuhinji tistega nedeljskega popoldneva je ostalo marsikaj nerazčiščenega; zahteva je bila zavrnjena. Prav tako mu je bil zavrnjen predlog, da bi vnovič zaslišali pokojnikovega sina Bruna Stanisso v zvezi z vprašanjem izginulega denarja, ključavnic na vratih in madeža krvi na telefonski slušalki.

Branilec je nazadnje prikazal sodnemu zboru težke družinske razmere obtoženca, ki je bil tedaj brez strehe (pri dedu je stanoval ravno zaradi tega) in v čustveni krizi, a si je kljub vsemu prizadeval, da bi pošteno služil kruh, tako se je tudi lotil — uspešno — slikarstva.

Porotniki vsega tega niso upoštevali v prepričanju, da si Walter ne zasluži olajševalnih okoliščin. Morda pa zato ne, ker jim je javni tožilec predvčerajšnjim večkrat naglasil, da ni v možu zapazil niti trohice kesanja. (dg)

Cene na občinski tržnici na debelo

(CENE ZA KILOGRAM, TARA VKLJUČENA)
5. DECEMBRA 1979

Povrtnina	Min	Maks	Prevl
Česen	1200	2500	2000
Radič zelen	2400	3000	2760
Cikorija	300	420	360
Čebula	288	380	345
Artičoke	140	300	200
Fižol droben	1150	1725	1380
Melancane okrogle	1265	1380	1380
Krompir bea	200	350	250
Zelena paprika	345	805	575
Paradižniki	460	805	690
Peteršilj	400	750	600
Zelena	400	600	500

Sadje	Min	Maks	Prevl.
Ind. fige	633	1150	805
Banane	990	1100	1100
Hruške I	690	863	805
Jabolka jonathan	345	460	403
Pomaranče	575	863	690
Kostanji	500	700	600
Ananas	748	825	770
Limone I. sort	633	748	690
Grenivke	495	550	495
Grozdje italia I.	748	920	805
Kaki	230	518	403

TPK — SIRENA
PD BARKOVLJE

priredita danes, 6. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Barkovljah, Ul. Cerreto 12,

predavanje
DANAŠNJI POLITIČNI TRENUTEK in 25 LET SKGZ

Predaval bo član IO SKGZ BOGO SAMSA

VABLJENI!

OBVESTILO

Vse borke, borce, sorodnike padlih in po vojni umrlih borcev Gubčeve, Cankarjeve, 12. 15. (belokranjske) in artilerijske brigade ter prištabskih enot 15. divizije

OBVEŠČAMO

da bo v soboto, 8. decembra 1979 ob 18. uri v domu JLA Ljubljana tradicionalno srečanje borcev 15. divizije.

Pridite v čim večjem številu!

ODBOR

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

prireja tečaj za fotoamaterje (začetna in izpopolnilna stopnja) in kinoamaterje (začetna stopnja). Tečaji se bodo predvidoma pričeli v januarju prihodnjega leta. Vsi, ki jih zanima tovrstna dejavnost, se lahko prijavijo na sedežu Slovenske prosvetne zveze, v Ul. sv. Frančiška 20 (tel. 767303) do 15. decembra.

Gledališča

Slovensko stalno gledališče v Trstu gostuje danes, 6. t.m., ob 20. uri v Kopru s predstavo Mihaila Bulgakova «Ivan Vasiljevič».

ROSSETTI

Danes, 6. t.m., ob 20.30 (konec ob 23.45) red «prosti», drama «Utva» Antona Čehova v izvedbi gledališkega ansambla Emilije - Romagne. Rezervacije za vse ponovitve pri osrednji blagajni.

VERDI

Prihodnji torek ob 20. uri premiera opere Lea Delibesa «Lakmè». Kritik Paolo Isotta bo opero predstavil v ponedeljek ob 18.30 v mali dvorani Verdijevega gledališča, Ul. S. Carlo 2.

AVDITORIJ

Ob 10. uri predstava za šole. Skupina La Contrada predstavlja «Ljubezen, avanture in ostri boji hidalga - kavalirja Don Chisciotta».

* * *

V soboto, 8., in v nedeljo, 9. decembra, predstavlja Cecilia Polizzi «Fedra, mit in ženska». Rezervacije pri osrednji blagajni. Parter 4.000 in galerija 2.000 lir. Abonenti imajo 50 odst. popusta in skupine študentov 1.500 lir.

* * *

V nedeljo bo v Avditoriju peti koncert novega ciklusa nedeljskih koncertov. Nastopil bo komorni orkester gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Severina Zannerinija. Danes se začenja v Pasaži Protti predprodaja vstopnic.

Čestitke

V Boljuncu praznuje danes svoj 80. rojstni dan TETA MICKA. Še na mnoga leta ji kličejo vsi, ki jo imajo radi.

Kino

La Cappella Underground Zaprto.
Nazionale 15.30 «I 'mbranato». Pippo Franco. Barvni film za vsakogar.
Ariston Zaprto.
Ritz 16.00 «La patata bollente». Renato Pozzetto, Edwige Fenech, M. Ranieri. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Eden 16.30 «Lady Chatterly junior». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «Una strana coppia di suoceri». P. Falk, A. Arkin.
Grattacielo 16.00—22.15 «Amici e nemici». R. Moore, T. Savalas, C. Cardinale.
Fenice 16.00 «Fuga da Alcatraz». Clint Eastwood. Barvni film.
Mignon 16.00—22.00 «Dalla Cina con furore». Barvni film.
Filodrammatico 14.30- 22.00 «Giochi porno a domicilio». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «La luna». J. Clayburgh, M. Barry. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 15.00—21.15 «Il cacciatore». Robert de Niro.
Aurora 16.00 «Sabato, domenica e venerdì». E. Fenech, A. Celentano.
Capitol 16.30 «Casablanca passage». A. Quinn. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.00 «Enigma rosso». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Volta (Milje) Zaprto.
Aldebaran Zaprto.

Razstave

Razstava «Iz domače skrinje» ob vhodu Kulturnega doma bo odprta do vključno 9. decembra.

V galeriji Teatro romano razstavlja Atilij Kralj. Razstava bo odprta do 14. decembra. Urnik: delavniki od 17. do 20. ure, sobota od 10.00 do 12.30 in od 17. do 20. ure, nedelja od 10. do 13. ure.

V galeriji «Alla corsia stadion» razstavlja Mariuccia Pomiato. Razstava bo odprta do 12. decembra.

V galeriji Cartesius razstavljajo člani tržaške «Grupe 12». Razstava bo odprta do 20. decembra.

V galeriji Rettori - Tribbio 2 je odprta skupinska grafična razstava, ki bo trajala do 14. decembra.

Danes, 6. t.m., ob 12. uri bo v osnovni šoli Caprin odprta razstava Riccarda Daliseja in njegovih sodelavcev Cuoma, Catene in Lera v okviru sekcije «Modi e ritmi partecipativi». Razstava bo odprta do 6. januarja ob delavnikih od 9. do 13. ure (ob praznikih zaprto).

V Slovenskem klubu, Ul. sv. Frančiška 20, II. nadstropje, razstavlja LOJZE SPACAL svoje grafike na motiviko Krasa. Razstava je odprta vsak delovni dan ob uradnih urah.

Razna obvestila

Sekcija KPI - Križ priredi v Ljudskem domu v Križu silvestrovanje s toplo večerjo. Za pojasnila in rezervacije se lahko zglasite ob četrtkih od 20. do 21. ure in ob nedeljah od 11. do 12. ure v Ljudskem domu ali pa na telefonsko št. 220302.

Prihodnja pevska vaja otroškega pevskega zbora Glasbene matice bo jutri, 7. decembra, ob 17. uri.

SPD Igo Gruden vabi na silvestrovanje vse člane in prijatelje. Igral bo priznani ansambel Galebi. Rezervacije pri Ivenku Grudnu in Stanku Devetaku.

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji vabi člane in prijatelje društva na sestanek, ki bo v četrtek, 13. t.m., ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, v Ul. sv. Frančiška 20, II. nadstropje.

Na sestanku bo govoril o dedovanju in o važnejših predpisih družinskega prava odvetnik dr. Franc Škerlj.

PD Kolonkovec (Ženjan 46) prireja miklavževanje za osnovno šolo «Marica Gregorič - Stepančič» ter slovenski otroški vrtec pri Sv. Ani danes, 6. t.m., ob 17. uri v gostilni «Ex soci».

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

KUPIM 80 - 120-basno harmoniko v dobrem stanju. Telefonirati v večernih urah na tel. št. 228451.

PRODAM elektromehanično delavnico v Trstu — odlična lokacija. Posebno vpeljana v ladijskem sektorju. Izdelava in popravilo električnih strojev. Telefonirati (040) 569319 v opoldanskih in večernih urah.

NAFRAVE za ogrevanje tople vode in stanovanj z uporabo sončne energije vam po ugodnih cenah nudi tvrdka Bogdan Butkovič, Sovodnje, Ul. Impero 64 — tel. (0481) 882123.

UGODNO prodam štiri zimske gume (plašče) za avto 5,90x13 v odličnem stanju. Telefon 410372.

AMERIŠKA družba bi zaupala kvalificirani osebi pokrajinske zakupe. Zahtevata se minimalni kapital in takojšnja razpoložljivost. 06/8319320.

PARCELO pri Briščikih ugodno prodam. Površina 5.600 kv. m. Informacije na tel. 225-534 vsak dan od 9. do 11. ure.

DELAVCA za namestitev pohištva in mizarskega pomočnika s šoferskim dovoljenjem nujno iščem. Telefonirati na t. št. 54-390 ali 571-326.

PRODAM fiat 126 letnik 1975, prevoženih 40.000 km, zelo dobro ohranjen. Informacije pri mehanični delavnici Panarella, Ulica Matteotti 21.

PRODAM avtomobila Fiat 125 Special in Lancia Fulvia GT 1300 po zelo ugodnih cenah. Telefon (0481) 870-59.

KUPIM Jeep diesel. Tel. 061/41709 dopoldne.

ZAVAROVANJA za življenje in za vašo imovino vam nudi agencija SVAB Ass. Generali, Ul. Genova 14, Trst, tel. 61 034 in Ul. Salici 1, Občina, tel. 211489.

Prisperajte za
DIJAŠKO MATICO

ZA POGAJALNO MIZO TAJNIŠTVA PETIH STRANK

V ponedeljek odločilni sestanek za reševanje krize na pokrajini

Najbolj verjetna se zdi možnost, da uspejo izgladiti nesoglasja in da posle še naprej vodi enobarvni demokrščanski odbor

Bo razplet krize na deželi neposredno vplival tudi na dogajanje v goriški pokrajinski upravi? V tej ustanovi so se znaki krize začeli pojavljati že proti koncu poletja, vendar ne v tako očitni obliki. Zataknilo se je šele prejšnji mesec, ko so se poostrile kritike na račun vodenja poslov s strani krščansko-demokratskega odbora ter ob razpravi o namembnosti goriškega sklada. Tu se stališča strank, ki sestavljajo tako imenovano politično večino, precej razhajajo. Na eni strani stališče krščanske demokracije in njenih najzvestejših zaveznikov, socialdemokratov, na drugi strani pa stališče komunistov in socialistov. Republikanci ubirajo nekoliko svojo pot. Kakšna bo torej nadaljnja usoda enobarvnega krščanskodemokratskega odbora, ki je upravljal pokrajino približno leto dni ob podpori komunistov, socialistov, republikancev in socialdemokratov ter seveda krščanskih demokratov? Ne more biti namreč nikakršnega dvoma, da je enoletno poskusno obdobje slabo prestal in da po tej poti nikakor ni mogoče nadaljevati. Pokrajinsko upravo dolžijo predvsem imobilnosti, saj se v letu dni ni nič spremenilo. Vsaj kar zadeva bistvena vprašanja. Nujhujši očitki pa letijo na način vodenja poslov, saj je odbor sprejemal odločitve brez predhodnega posvetovanja in soglasja s predstavniki drugih strank, ki ga podpirajo. Nekateri sicer menijo, da ne gre celotne odgovornosti za tako stanje pripisati izključno krščanski demokraciji, ampak nosijo svoj del odgovornosti tudi druge stranke, ki so leto dni samo gledale in molčale. Leto dni pa je vsekakor dolgo obdobje. Zdaj pa je kriza, hočeš nočeš, z vso močjo bruhnila na dan.

Kaj se bo v prihodnjih mesecih dogajalo na pokrajini, pa je v mnogočem odvisno tudi od razpleta (oziroma zapleta) na deželni ravni, čeprav sta položaja v obeh ustanovah nekoliko drugačna.

Vsekakor utegne priti do razčiščenja, na pokrajini namreč, že v kratkem. Socialisti, ki so na zadnji seji pokrajinskega sveta predlagali preverjanje dosedanjih odnosov v politični večini, so napovedali sestanek pokrajinskih tajništev petih strank, kjer naj bi zgladili nesoglasja. Sestanek bo v ponedeljek zvečer, ob 21. uri, po pokrajinski seji, čeprav bi moral biti že danes zvečer.

Govora ne bo toliko glede goriškega sklada, ampak glede doslednega izvajanja lani jeseni sprejetega skupnega programa, ki vsekakor vključuje tudi drugačen način vodenja upravnih poslov v primerjavi z dosedanjo prakso.

Menda si nobena od petih strank ne želi odstopa sedanjega odbora, vse, razen KD seveda pa vztrajajo pri zahtevi po koreniti spremembi dosedanjega načina upravljanja in po doslednem spoštovanju in izvajanju skupnega programa.

Kakšno je stališče komunistov, od katerih je, predvsem, poleg KD seveda, odvisna nadaljnja usoda sedanjega odbora?

KPI vztraja pri doslednem izvajanju sprejetega programa, spremeniti bo treba dosedanji monopolistični način upravljanja, ki ga je uvedla KD, v proračunu za prihodnje leto pa bo treba v večji meri kakor lani (glede tega je bilo že lani kar precej živahne razprave) upoštevati programske smernice. Različna stališča glede namembnosti goriškega sklada ne predstavljajo nepremostljive ovire, ki bi pogojevala obstoj sedanje večine in sedanjega razmerja, nam je dejal včeraj načelnik svetovalske skupine v pokrajinskem svetu, Ivan Bratina. Vsekakor pa bi kazalo počakati na razvoj krize v deželnem merilu...

V trenutku negotovosti se pojavljajo različna ugibanja, kaj se bo zgodilo, če bodo nesoglasja ostala. Najbolj verjetna se zdi sestava sredinskega odbora KD, PRI, PSDI, morda z zunanjo podporo socialistov. Vendar pa taki rešitvi vsaj za zdaj nasprotujejo republikanci, saj bi pomenila zanikanje njihove politike v zadnjih mesecih.

Kot druga pa se ponuja možnost sestave levičarskega odbora KPI, PSI, PSDI in morda republikancev ob morebitni podpori SSk. Tako ali drugače pa bi novi odbor razpolagal le z zelo labilno večino, kar bi pomenilo, da bi se kriza lahko že spet pojavila že čez nekaj mesecev, ali pa še prej. Edina resnejša perspektiva pa je zato v potrditvi sedanje formule, seveda ob enakovrednem upoštevanju vseh političnih sil, ki jo sestavljajo.

TRAJALO BO TRI DNI

MEDNARODNO SREČANJE O OBMEJNIH VPRAŠANJIH

Prireja ga ISIG - Vršilo se bo v avditoriju

V goriškem avditoriju se prične danes popoldne mednarodno srečanje o obmejnih vprašanjih, ki ga prireja goriški zavod za mednarodno sociologijo. Srečanje bo trajalo tri dni. Danes popoldne, otvoritev bo ob 17.30, bodo zborovalce, ki prihajajo iz številnih evropskih držav, pozdravili goriški župan, predsednik ISIG, generalni podtajnik združenih narodov dr. Giorgio Pagnanelli, predstavnik italijanske vlade, podtajnik Giorgio Santuz in predstanik deželne vlade, odbornik Gino Cocianni. Zatem bo uvodno poročilo imel Goomar Van Der Auwera, visoki funkcionar komisije evropskih skupnosti v Bruslju. Naslov njegovega predavanja je «Delo evropske gospodarske skupnosti v korist obmejnih področij». Sledila bo razprava o tem poročilu, zatem bo na vrsti na goriškem županstvu sprejem za udeležence srečanja.

Nadaljnje delo srečanja bodo razdelili v tri skupine. Jutri dopoldne bo govor o federalizmu, regionalizmu in manjšinah v Evropi, jutri popoldne pa o sodelovanju v evropskih obmejnih področjih. V soboto dopoldne pa bo na vrsti razprava o mejah med državami.

V vsaki skupini bo na vrsti več poročil.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence smučarskega izleta, v nedeljo, 9. decembra, da bosta avtobusa vozila po sledečem redu: prvi avtobus bo odpeljal s Korna točno ob 7.30, drugi pa iz Štandreža ob 7.20 ter iz Sovodenj ob 7.30. Priporoča se točnost.

Predavanja

Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem vabi vse člane in nečlane v soboto, 15. t.m., ob 16. uri v Gregorčičevo dvorano na Korzu Verdi 13, kjer bo Mladen Černe predaval o Kitajski in predvajal kratkometražni film o tej oddaljeni deželi.

Razna obvestila

Prosvetno društvo Naš prapor prireja danes ob 17. uri v društveni dvorani v Pevmi tradicionalno miklavževanje.

Obrtniška sekcija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Gorici sklicuje za jutri, 7. decembra, ob 20. uri **občni zbor**, ki bo v prostorih gostišča Nanut na Tržaški cesti (Ul. Trieste) št. 118. Vabljeni vsi obrtniki, člani in nečlani obrtniške sekcije.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Sindrome cinese». Y. Lemon in J. Fonda. Barvni film.
CORSO 17.30—22.00 «Alien». S. Weaven. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Justine». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.30—22.00 «Ratataplan».
PRINCIPE 17.30—22.00 «The champ — il campione».

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.00—20.00 «Limonin sladoled». Ameriški film.
SVOBODA (Šempeter) 18.00—20.00 «Novi seks». Italijanski film.
DESKLE 19.30 «Safari rally». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna S. Giusto, Korzo Italija 24, tel. 83-538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Centrale, Trg Republike 26, tel. 72-341.

SPET V OSPREDJU REFORMA PSIHIATRIČNEGA VARSTVA

Pokrajina potrjuje dosedanja izhodišča Zamude nastale zaradi objektivnih težav

Pojasnila v zvezi z očitki, ki jih je objavil sindikalni svet psihiatrične bolnišnice

Reforma psihiatričnega varstva v goriški pokrajini, okrog katere so se lani prepletale dolgotrajne razprave v pokrajinskem svetu, je po vseh okoliščinah sodeč obstala na mrtvi točki. Pokrajinska uprava trenutno preživlja politično krizo, sicer pa ni niti v prejšnjih mesecih pokazala prevelike vneme pri reševanju vprašanj v zvezi z izvajanjem zakona št. 180, kar naj bi do konca prihodnjega leta privedlo do popolnega zaprtja psihiatrične bolnišnice.

Nekajmesečno zatišje so te dni zmotili uslužbenci psihiatrične bolnišnice z vrsto hudih očitkov na račun nedejavnosti pokrajinske uprave. V tiskovnem poročilu sindikalnega sveta bolnišnice je vrsta ostrih očitkov glede velikih izdatkov, ki jih pokrajina plačuje, lahko bi rekli po nepotrebnem, saj je v psihiatrični bolnišnici še zmeraj okrog 300 pacientov, od načrtovanih zunanjih središč pa ne deluje niti eno. Poleg tega je močno aktualno tudi vprašanje prekvalifikacije oziroma usposobljenosti pomožnega zdravstvenega osebja. Najhujši očitek pa je na račun pristojnega odbornika, ki da ni sposoben opravljati zaupanih nalog.

Čeprav vlada na pokrajini vzdušje krize, pa ni bilo treba dolgo čakati na odgovor, oziroma pojasnila glede izvajanja reforme psihiatričnega varstva in glede zamude pri uresničevanju zakona št. 180. Zamude so nastale, tako piše v skoraj tri strani obsegajočem pojasnilu, zaradi težav pri reševanju vprašanj gospodarskega in normativnega značaja za osebje, ki bi moralo delati v povsem drugačnih okoliščinah. Svoj del odgovornosti pa nosi tudi dežela, ki še ni sprejela zakona o psihiatričnem varstvu ter o finančnih ukrepih za njegovo izvedbo.

Tudi glede zamude pri odpiranju zunanjih centrov (prvi naj bi bil v Krminu) naj bi bili vmes objektivni zadržki, predvsem v pomanjkljivi organizaciji socialne službe.

V letu 1978 je zdravniško osebje opravilo okrog 20 tisoč pregledov, oziroma obiskov na domu, zato je strošek, tako pojasnjuje pokrajinska uprava, razmeroma visok, vsekakor pa je precej nižji od stroškov, ki bodo nastali ob odprtju štirih zunanjih centrov mentalne higiene. Tako pojasnjuje pokrajinska uprava. Vprašanje pa bo najbrž v ospredju šele po rešitvi politične krize. Z drugo besedo, izvajanje reforme bodo tako ali drugače odgodili še za nekaj mesecev...

Okrogla miza KPI o energetski krizi

V dvorani Palazetta veneta v Tržiču bo drevi, ob 20.30 okrogla miza o energetski krizi. Prireja jo tržiška sekcija KPI. Spregovorili bodo tržiški podžupan Paolo Padovan, ing. Angelo Giglio iz Trsta in deželni svetovalec Spartaco Zorzenon.

Nov sedež zveze industrijcev

Jutri popoldne bodo uradno odprli v Ulici Arcadi 7 v Gorici nov sedež goriške zveze industrijcev. Ob tej priliki pride v Gorico tudi vsedržavni predsednik zveze italijanskih industrijcev dr. Guido Carli. Otvoritev bo ob 17. uri.

Več pristojnosti pokrajinskim odborom zavoda INAIL

V teh dneh je prišlo do zamenjave na vodstvu upravnih svetov nekaterih pokrajinskih ustanov socialnega in zdravstvenega skrbstva. Zamenjali so tudi nekatere člane posvetovalnega odbora zavoda za zaščito pred nesrečami na delu INAIL. Predsednik je postal član zveze industrijcev Carlo Messina.

Člani omenjenega posvetovalnega odbora so na isti seji preučili tudi omejene možnosti za delovanje in razvoj zavoda, ki jim jih nudi zakon. Želijo, da bi imeli tudi odločujočo besedo in ne samo posvetovalnega glasu. Prav tako zahtevajo decentralizacijo odgovornosti zavoda INAIL. S tem v zvezi so sprejeli resolucijo in jo poslali ministru za delo in socialno skrbstvo v Rim in drugim ustanovam ter organizacijam v deželi in pokrajini.

Mladi iz Tolmina na obisku v Benečiji

Večja skupina mladih s Tolminskega je v nedeljo, na povabilo beneškega dela MO SKGZ obiskala nekatere slovenske ustanove v Čedadu in nekatere kraje v Benečiji.

Prvo srečanje je bilo na sedežu društva Ivan Trinko v Čedadu, kjer sta Peter Zuanella za MO SKGZ in Drago Podobnik, za OK ZSMS Tolmin poudarila koristnost tovrstnih srečanj. Na sestanku so se tudi pogovarjali o nekaterih skupnih akcijah, ki jih bodo uresničili v prihodnjih mesecih, vsekakor pred 7. obmejnim srečanjem mladih, ki bo tokrat v Čedadu. Gostje s Tolminskega so si nato ogledali še Landarsko jamo ter se nato odpeljali na Kamenico. V popoldanskih urah je bilo v Zgornjem Tarbiju kulturno srečanje, pri katerem so sodelovali mladi z obeh strani meje. Benečani so se predstavili s pevskim zborom Pod lipo in krajšo komedijo, v izvedbi Beneškega gledališča, Tolminci pa so poskrbeli za nekaj šaljivih prizorov.

V MARCONIJEVI ULICI

Obnovljeni prostori za trgovine v občinski stavbi

Goriška občinska uprava obnavlja poslopje v Marconijevi Ulici 4, kjer bodo v pritličju na razpolago tudi primerni prostori za trgovine, ki jih bo občina odstopila zasebnikom. Za podrobnejša pojasnila interesenti lahko zaprosijo v tehničnem uradu na županstvu, prošnje pa je treba predložiti najkasneje do 31. januarja 1980.

V soboto, 9. decembra, ob 11. uri bodo v enoteki «La Serenissima» v Gradišču odprli razstavo malih steklenic — «mignonettes». Odprta bo ves december.

KAM S KOPICO SMETI?

V Tržiču prepovedali delovanje upepeljevalnika

Sklep je sprejela sodna oblast po dolgotrajni preiskavi o virih onesnaženja okolja v tržiški industrijski coni

Občinska uprava v Tržiču se je te dni znašla v kočljivem položaju. Sodna oblast je namreč prepovedala delovanje upepeljevalnika za smeti zaradi zastrupljanja ozračja. Ogromne količine smeti (okrog 40 ton dnevno) vozijo zdaj na javna odlagališča, vendar obstaja v zvezi s tem resno vprašanje, koliko časa se bodo lahko posluževali te zasilne rešitve.

Vprašanje onesnaževanja okolja je bilo že dalj časa v ospredju, vendar ni bilo v tem času napravljeno prav nič. Deželni oziroma pokrajinski uradi, do katerih se je občinska uprava obrnila za tehnično rešitev vprašanja, doslej niso dali nikakršnega ustreznega odgovora, zato je bil sklep sodne oblasti slej ko prej nujen.

Morda pa bo mogoče le poiskati hitro rešitev in upepeljevalnik ponovno prižgati. Občinska uprava je namreč že sklenila podaljšati dimnik in namestiti naprave za zadrževanje dima, ki je zdaj zastrupljal neposredno okolico. Menda pa bodo preučili tudi možnost koristne uporabe toplotne energije, ki se sprošča pri izgorevanju smeti.

V Zdravščini odprejo občinsko knjižnico

V Zdravščini bodo v nedeljo dopoldne odprli podružnico občinske knjižnice iz Zagraja. V tej podružnici bodo imeli na razpolago tudi nekaj slovenskih knjig, saj živijo v tem kraju tudi nekatere slovenske družine.

● **59-letni Gabriele Villani** iz Tržiča, Ulica Galilei 2, je včeraj prijavil, da so mu neznanci ukradli avtomobil simca goriške registracije GO 61212, ki ga je v torek zvečer parkiral na ulici v neposredni bližini doma.

Prav tako v torek ponoči pa so neznanci ukradli tudi vespo 19-letnemu Gianniju Pirana iz Štarancana. Vozilo je pustil v neposredni bližini železniške postaje v Tržiču.

Prispevki

Zoltan Jan daruje 20.500 lir v sklad Mitje Čuka.

Ob težki izgubi drage mame učno in neučno osebje ter ravnateljica srednje šole «Ivan Trinko» izrekajo najgloblje sožalje predsedniku zavodnega sveta g. Cirilu Terpinu.

Ženski iniciativni odbor s Poljan izreka članici Jolandi in družini globoko sožalje ob izgubi dragega moža Mirka.

Naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1980

Celoletna	38.000 lir
Polletna	25.000 »
Mesečna	5.000 »

Letna naročnina na PRIMORSKI DNEVNIK v višini 38.000 lir velja samo do 30. aprila! Po tem datumu bo znašala 60.000 lir. Vsem naročnikom bomo še naprej brezplačno pošiljali revijo DAN ter jim nudili MALE OGLASE in ČESTITKE zastonj.

NAROČNINE SPREJEMAJO:
Uprava: Gorica, Ul. XXIV. maja 1
Tel. 833-82
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: tekoči račun ZTT 11/5374

BOŽIČ...
v trgovini ELIO «IN»

DO KONCA DECEMBRA BLAGO PO IZREDNIH IN SKORAJ NEVERJETNIH CENAH

ŽENSKE IN MOŠKE ŽAMETNE KAVBOJKE 250/R	LIR	9.900
OTROŠKE ŽAMETNE KAVBOJKE	"	8.900
OTROŠKE ŽAMETNE HLAČE Z NARAMNICAMI	"	9.900
VOLNENE ŽENSKE OBLEKE	"	14.900
ŽENSKA KRILA IZ SUKNA	"	11.900
ORIGINALNE SUPER JORDANS KAVBOJKE (že oprane)	"	9.500
ORIGINALNE SUPER RIFLE KAVBOJKE	"	11.900
MOŠKE IN ŽENSKE PLETENINE	"	4.000
ŽENSKI IN MOŠKI ŠPORTNI ŽAMETNI JOPIČI 250/R	"	21.900
ŽENSKE IN MOŠKE HLAČE (širok model)	"	9.900

IN ŠE VELIKO DRUGIH ARTIKLOV PO CENAH...ELIO «IN»

Če želite kupiti darila in prihraniti denar
OBIŠČITE NAJMANJŠO, NAJPRIVLAČNEJŠO IN NAJBOLJ POCENI TRGOVINO NA SVETU!
Poskusiti ne stane nič,
kupiti pa pomeni... skleniti dobro kupčijo!

ELIO «IN» MODE
Ulica Formica 28
GORICA

Pomislite na knjigo tudi ob Miklavžu

Na Tržaškem lahko kupite slovensko knjigo v sledečih knjigarnah in prodajalnah:
TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ul. sv. Frančiška 20
ADA SEDMAK, Prosek 151
KNJIGARNA «IL CARSO», Sesljan
ter na razstavah pri naslednjih društvih:
PD TABOR, Opčine
PD KRAŠKI DOM, Repen
PD RDEČA ZVEZDA, Salež
PD LONJER - KATINARA, Lonjer
PD ROVTE - KOLONKOVEC, Ul. M. Sernio 29

BOŽIČNA IN NOVOLETNA VOŠČILA organizacij, trgovin in podjetij
sprejemamo
na upravi Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6 — tel. 794672
do 15. decembra 1979
Za naročila po tem datumu ne moremo jamčiti objave.

AMICI DI SAN GIACOMO
AUT. MIN. n. 4 205046
LOTERIJA 79
zmagaj pri Svetem Jakobu

1. nagrada FIAT RITMO 60L 5p.
2. nagrada TV-COLOR PHONOLA 26"
3. nagrada STROJ ZA POMIVANJE POSODE CANDY P440
4. nagrada Pralni stroj IGNIS AWF 710
5. nagrada Radio z registratorjem HITACHI 4000
rezervna nagrada Prenosni radio PHILIPS 091

Če kupuješ pri S. Jakobu v pooblaščenih trgovinah, dobiš listke za loterijo zastonj
SAN GIACOMO NEGOZI ADERENTI

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 6. decembra
MIKLAVŽ
Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 16.22 — Dolžina dneva 8.52 — Luna vzide ob 19.13 in zatone ob 9.33
Jutri, PETEK, 7. decembra
URBAN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 11,7 stopinje, najnižja 7, ob 18. uri 10,6 stopinje, zračni tlak 1028,1 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 83 odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 12 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Emanuele Urso, Nataša Cosmina Michela Marchesich, Frey Strain, Matteo Luigi Turchetto, Walter Giurini.

UMRLI SO: 78-letni Angelo Sinigaglia, 43-letni Jože Jenič, 38-letni Francesco Brazzapolli, 53-letni Silvano Maier, 90-letna Caterina Fonda vd. Fonda, 48-letni Lino Antonio Maurizio, 95-letna Anna Lorenzi vd. Ruan, 68-letni Bruno Scuka, 65-letna Gioconda Coloni vd. Grifoni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmaura 11.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. štev. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001, Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

OB 25. OBLETNICI SMRTI MSGR. IVANA TRINKA

MORALNI, KULTURNI IN POLITIČNI LIK BORCA ZA NARODNO OSVEŠČANJE BENEŠKIH SLOVENCEV

Bogata dejavnost skozi več kot pol stoletja - Beneški Slovenci konec 19. stol. in vključevanje katoličanov v politično življenje

V nekaj nadaljevanjih objavljamo govor, ki ga je imel prof. Marino Qualizza na svečanosti v srednji šoli v Špetru 25. novembra letos ob odkritju spomenika velikemu beneškemu buditelju v Čedadu.

I.

Veličine nekoga ne more zatemniti bedna malenkostnost njegovih nasprotnikov. Nikoli in nihče ni mogel zadušiti glasu msgr. Ivana Trinka, pa naj se je še tako trudil. Prav tako tudi ne njegovega dela. Nasprotno, vsak tovrsten poskus se je spremenil v izrazito priznanje veličine tega moža, ki je bil prav gotovo ena največjih osebnosti Benečije.

Začetek te študije o msgr. Trinku politiku je polemičen, kajti takšno je bilo vse njegovo življenje. Pa ne zato, ker bi bil on tako hotel, pač pa zaradi početja njegovih nasprotnikov, ki so ga vse življenje napadali in ki ga niso pustili pri miru niti po smrti. Vendar je to le en videz stvarnosti, kajti msgr. Trinku so pozorno prisluhnili sloviti znanstveniki s številnih evropskih vseučilišč, prisluhnili so mu tudi v literarnih krogih, na znanstvenih zasedanjih, pa tudi v njegovi mali, a ljubljeni Benečiji.

Trinkova odločitev za politično udejstvovanje je najno vodila v spopade, saj ni politične dejavnosti izven konfrontacije. In doba, v kateri se je Trinko kot protagonist uveljavljal v političnem boju, je bila burna, težavna doba, hkrati pa tudi močno navdušujoča. Bili smo v začetku 20. stoletja, ko so se katoličani prvič pojavili v politični areni. Bila je to nova stvarnost, ki so jo nasprotniki stežka prenašali, ker so pač izgubljali teren in oblast. V svojem nadaljnjem delovanju se je Trinko ponovno srečal s težavami in polemikami. Bilo je to v nesrečni dobi fašizma. Celo zaključek njegovega življenja so spremljale polemike, očitki in kritike. Bila so to leta hladne vojne.

Z druge strani pa je nemogoče zanikati, da je Trinko v svojem življenju zabeležil oziroma doživel tudi izredne uspehe. Doživel je priznanja, ki so krepko prekašala doživeta nerazumevanja. V stiku je bil z ljudmi tako visoke razumske in znanstvene ravni, da mu je to odtehtalo vse nizkotne spletke in podlo gonjo, ki so jih sprožili proti njemu. Med pozitivnimi dejstvi, ki jih je vredno zabeležiti, je tudi uradna komemoracija v Špetru ob 20-letnici njegove smrti. Bilo je to dolžno dejanje njegovih rojakov ter tistega političnega sveta, ki mu ni bil naklonjen. Da so danes potrebna nova dejanja, da je treba danes dati Trinkovemu delu novega poudarka, priča histerična gonja, ki so jo zadnje čase zagnali zagovorniki zgodovinskega nesmisla in kulturnega protislovja, ki še vedno uspešno ribarijo med neosveščenim in nepoučenim ljudstvom, od katerega z zvijačo izsiljujejo podpise, ki so mu v nogubo.

Pri orisu tega kratkega profila Ivana Trinka kot politika bom upošteval dve dimenziji njegovega političnega udejstvovanja. In pri tem bom strogo objektivnim dejstvom dodal nekaj pripomb in ocen, ki izhajajo iz sedanjih razmer v Benečiji. To pa ne zato, da bi dajal napačne napovedi in zamenjal dve različni obdobji, pač pa zato, da bi prikazal, da so problemi, s katerimi se je ubadal Trinko, več ali manj problemi sedanjega prebivalstva Benečije, pa naj gre za probleme gospodarskega, političnega ali kulturnega značaja. In to je še en razlog več, da se Trinkove podobe lotimo z vso objektivno zavzetostjo.

O Trinkovem političnem delu bom torej nakazal dva temelina aspekta: 1. Trinko, vključen v italijanski politični svet na začetku 20. stoletja; 2. Trinko, predstavnik Benečije v videmskem pokrajinskem svetu in tolmač ter zagovornik pravic slovenske jezikovne manjšine v videmski pokrajini. Gre za dve temi, ki sta med seboj tesno povezani in se med seboj osvetljujeta oziroma dopolnjujeta.

TRINKO IN POLITIČNO GIBANJE ITALIJANSKIH KATOLIČANOV V ZAČETKU 20. STOLETJA

Rodil se je 25. januarja 1863, torej v dobi, ko je v Venetu in v Furlaniji še vedno gospodarila Avstrija. Tri leta pozneje so prišli Italijani, ki so tako skoraj izpeljali svoj preporodski moto o zedinjenju Italije. Beneški Slovenci so bili prvi Slovenci, ki so bili vključeni v novo italijansko kraljevino. Njim bodo leta 1918 sledili v mnogo večjem številu drugi Slovenci, ko bosta ob zaključku prve svetovne vojne Italiji priključeni še Istra in del Slovenije. Te ozemeljske spremembe niso bile le boleče, pač pa jih je spremljala še miselnost, praksa oziroma način življenja ter oblast, italijanska, ki je bila glede odnosov do Cerkve pravo nasprotje avstrijskim odnosom do Cerkve.

Zato je kaj lahko razumljivo, da se je med duhovništvom takoj pojavil globok odpor proti Italijanom, ki so tudi v Furlanijo prinesli tistega antiklerikalnega duha, ki ga Avstrija ni nikoli vzbujala. Lahko je tudi dojeti, kako so na duhovnike gledali z določenim sumom ali celo nasprotovanjem, ker so jim očitali avstrijakantstvo in nasprotovanje do Italije. Sicer pa tudi sam prihod italijanskih čet v Videm ni bil kdove kako miren, če pa te niso smatrale za potrebno čimprej pognati oziroma izgnati Avstrijce, pač pa so se lotile nadškofa Casasola, kateremu so opustošile škofijski sedež.

V tem smislu in tem duhu je torej dozorevala usoda beneških Slovencev, na katerih jezik in verske tradicije se je gledalo kot na neko nehomogeno stvarnost, ki se razlikuje od enotnosti italijanske države. Ta ni v onem trenutku imela niti pojma o jezikovnih manjšinah in se ji ni niti sanjalo, da bi jih spoštovala. Zamislimo si torej, v kakšnih razmerah so se znašli naši beneški Slovenci.

Obstajalo pa je še eno dejstvo, ki je skrajno negativno vplivalo na življenje ne le Slovencev, pač pa vseh katoličanov v novi italijansko - sabavdski državi: bila je to tako imenovana rimska zadeva. Slovitega 20. septembra 1870. leta so italijanske čete zavzele Rim, kar je pomenilo konec papeške države. Ta dogodek je povzročil hudo reakcijo in velikansko vznemirjenje v italijanskem in tudi furlanskem katoliškem svetu in spravil v še večje težave katoličane, katerih politična osamitev je bila zato še hujša.

Ustvarilo se je stanje, ki ni moglo dolgo trajati. In res so se katoličani začeli takoj zanimati za družbeno in politično življenje in to preko ustanove Opera dei Congressi, ki se je, izhajajoč iz verskih pobud in smotrov, v resnici izkazala kot dragoceno sredstvo za vključitev v politično življenje. Toda odločilni udarec je dala slovita enciklika papeža Leona XIII. «Rerum novarum». Moderna doba je sprožila in zaostrila socialno vprašanje. Industrijski svet je ustvaril nov družbeni sloj, mestni proletariat.

Na tem področju so bili katoličani že v zamudi in niso mogli in tudi ne smeli več čakati. Rimska zadeva pa ni bila tako huda, kot je bilo hudo vprašanje delavstva, socializma, liberalizma, siromaštva. V sklop teh pogajanj ter obnovljene volje katoličanov, da bi se vrgli v politično življenje, se vključuje tudi dejavnost Ivana Trinka. Kot mlad profesor filozofije, tenkočuten za trenutne spodbude, med prvimi zazna veliki preobrat in stopi v ring zgodovine. Leta 1902 zabeleži na pokrajinskih upravnih volitvah kot katoliški kandidat v beneških dolinah blestečo zmago. Ljudstvo izbere Trinka, ki je dobil kar 1460 preferenc. Pri tem velja omeniti, da ženske tedaj niso imele volilne pravice.

Od leta 1902 do leta 1925, ko je fašizem ukinil politične stranke, je bil vedno izvoljen in na volitvah potrjen kot predstavnik Benečije v pokrajinskem svetu.

Kakšne so bile Trinkove politične ideje? Prav gotovo so bile to ideje enciklike «Rerum novarum» papeža Leona XIII. Toda Trinkova kulturna osnova je bila mnogo širša. Med svojim filozofskim proučevanjem je dodobra spoznal razvoj politične misli skozi stoletja in je mogel na osnovi obnovljenega tomizma poglobiti politični nauk sv. Tomaža, tega sicer srednjeveškega moža, ki pa je bil o demokraciji in ljudski soudeležbi v javnem življenju bolj podkovan kot marsikateri moderni filozof. Zato ni prav nič čudno, če je bila Trinkova politična opredelitev in dejavnost — popularizem, v smislu načela, naj v političnem življenju sodelujejo vsi, vendar predvsem tisti, ki sta jih v zadnjih stoletjih aristokracija in buržoazija izločili iz javnega življenja. Glede popularizma je Trinko naletel na odmev v daljni Siciliji. Tam daleč je nič kaj lep, toda inteligenten duhovnik postavljal temelje nekemu gibanju, ki je nato postalo vsedržavno. Bila je to ljudska stranka, partito popolare. Don Trinko, ki je bil v stikih z don Sturzom, je takoj in v vsem soglašal s tem izrednim človekom.

Na našem področju popularizem ni bil votla beseda, pač pa je obnavljal zelo zanimivo in pomembno zgodovino: sosednje. Stara praksa ljudske soudeležbe pri vodenju in upravljanju javnega življenja se je pri nas vedno izvajala. Brez pretiravanja lahko rečemo, da je ena izmed značilnosti Slovencev, in to ne le Benečanov, bila ta, da niso nikoli imeli voditeljev in knezov samodržcev, pa tudi ne neke države, pač pa neke vrste zvezo vaških skupnosti, kjer so politično upravno vodstvo zavzemali neposredno zainteresirani prebivalci. Bila je to oblika izvirno demokratične oblasti in izrednega družabnega pomena. Sicer pa na našem področju niso nikoli poznali oblike tlačanstva kot v splošnem tudi ne nadoblasti enega nad drugim, pač pa vedno in od samega začetka kolegialno oziroma skupno upravljanje, v današnjem smislu rečeno demokratično družbeno upravljanje. Gospodarske pomanjkljivosti tega načina življenja niso bile nikoli takšne, da bi prekašale bogastvo, ki ga je ta način življenja predstavljal.

Sodelovanje v političnem življenju je za Trinka torej pomenilo vključitev v zgodovino, ki je imela stare, globoke korenine in ki je sovpadala s krščansko vizijo družbe in ki so jo, končno, z vnemo propagirali novi navdihovalci krščanske politike v Italiji.

Demokracija in popularizem sta bila za Italijo v začetku 20. stoletja ter za naše področje zelo resna zadeva: vrniti ljudstvu njegovo dostojanstvo, pomagati mu, da se razvija v svoji človeškosti, iztrgati ga iz kulturne in razvojne zaostalosti, v katero so ga pahnili in ga tam tlačili vladajoči razredi, ki so se v oni dobi izražali v liberalni buržoaziji. V naših krajih ljudstvo ni bilo več protagonist že od davnega 1797. leta, torej od časov podpisa pogodbe v Campoformidu. V Italiji pa je bilo celo še huje zaradi različnejših in še slabših socialnih razmer. Katoliško ljudsko gibanje, ki se bo pozneje konkretiziralo v ljudski stranki — v partito popolare, se je opredelilo za ljudstvo, pri čemer pa ljudstvo ne pomeni le vodilnega razreda, torej le redkih posameznikov, pač pa do tedaj tlačene široke množice. Šlo je torej za vsebinski preobrat, ki ga je bilo treba uresničiti. Za prebivalce Benečije je to pomenilo ponovno združitev ljudstva, pomenilo je tudi ponovno vrnitev ljudstvu vloge subjekta v lastni zgodovini.

Najhujše posledice stoletne izločitve našega ljudstva od aktivnega sodelovanja v javnem življenju je bila pasivnost, s katero je spremljalo razna dogajanja, popolna vdanost, ki je bila značilna za beneške ljudi nasproti državnemu nasilju, in še počasno, a trajno izgubljanje zavesti o lastni etnični in jezikovni bitnosti.

(Nadaljevanje jutri)

Prejšnji petek v Tržaški knjigarni: odprtje razstave najnovejših del slikarja - naivca Branka Bijelića

Prejšnjo soboto v galeriji Teatro romano: odprtje razstave Atilija Carlija - Kralja. Razstava bo odprta do 18. t.m.

Predvčerajšnjim v Slovenskem klubu Spacalov večer: razstava slikarjevih del in predstavitev najnovejše zbirke poezij in grafik Kosovela in Spacala

Predvčerajšnjim v Nabrežini - Postaja 69, kjer so bili odprti novi prostori Stalne prodajne razstave kraške umetne obrti. Ob priložnosti je bila odprta tudi razstava akvarelov dr. Hlavatyja

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Zgodovina in njeni protagonisti
13.00 Dan za dnem
13.30 DNEVNIK
Danes v parlamentu
17.00 Remi - risani film
Poredni tovariš
17.25 Vlakec
17.50 Tisti ihtavi, simpatični Braccio di ferro - risanka
18.00 Skede - Urbanistika
18.30 Concertazione
19.00 DNEVNIK 1 - Kronike
19.20 Skeči Bernarda Cribbinsa
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Tilt - glasbeni program, ki ga vodita Stefania Rotolo in Gianfranco D'Angelo
21.55 Dolly
22.10 Sindikalna tribuna
Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

10.25 Evrovizija: Smučanje: ženske
12.30 Kako koliko - tednik o potrošništvu
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.30 Sto tisoč zakaj
14.00 Evrovizija: Smučanje
Program za mladino
17.00 Peter, risanka
17.05 Ten Tenove prigode - risani film
17.30 Nadaljevanje v prihodnjem nadaljevanju
18.00 Znanost in človeški napredek - vzgojna oddaja, 1. del
18.30 Iz parlamenta
DNEVNIK 2 - Šport
18.50 Dober večer z . . .
Albertom Lupom
Vmes film iz serije Mork in Mindy - Vremenska slika
19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio
20.40 Thriller:
Delitto alla cieca - TV film
Igrajo: Peter Vaughan, Dennis Waterman, William Marlowe in drugi
21.50 Kronika
22.50 Informacije o knjigah
Ob koncu DNEVNIK 2

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.10 - 15.40 TV v šoli: Gibanje živih bitij, Matematika, Francoščina, Kemija, Risanka, Minulo delo in drugo
16.35 Veleslalom, ženske
17.35 Poročila
17.40 Jakec in čarobna lučka
17.50 Helstromova kronika, 1. del dokumentarca
18.35 Obzornik
18.45 Tehtnica za natančno tehtanje
19.15 Risanka
19.30 TV DNEVNIK
20.00 V živo
22.00 TV DNEVNIK

Koper

17.30 Namizni tenis
18.30 Veleslalom za ženske
19.50 Stičišče
19.58 Dve minuti
20.00 Risanke
20.15 TV DNEVNIK
20.30 Tiffany memorandum - film
Režija: Terence Hataway; igrajo: Ken Clark, Irma Demick in drugi
22.10 Dokumentarna oddaja
22.40 Obrazi jazza - 5. del

Zagreb

17.35 TV koledar
17.45 Otroštvo mladosti
18.15 Sončna energija, izobraževalna oddaja
18.45 Humoristični klub
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Aktualna oddaja
20.50 Nikola Tesla, TV nadalj.
21.55 Akcije
22.00 TV DNEVNIK
22.15 Glasbena oddaja

ŠVICA

18.00 Program za najmlajše
18.05 Program za otroke: Mesto brez ljubezni
18.10 Program za mladino: Prijateljica narava
19.05 Mladi
20.30 DNEVNIK
20.45 Il vergine - film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: «Vprašanja sodobne družbe»; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.05 Iz arhiva: «Mutasti muzikant»; 9.50 Nekaj minut s trobentačem Ninijem Rossom; 10.05 Radijski koncert; 11.35 Jugoslovanski pevci; 12.00 Mikrofon v razredu; 12.40 Sedem not; 13.15 Glasba po željah; 14.10 Otroško okence: «Tomi na obisku»; 14.30 Na goriškem valu; 15.00 Mladi pisci; 15.35 Rock revival; 16.00 Poslušajmo film; 16.40 Diskomanija; 17.05 Mi in glasba: Skladbe z nabožno tematiko; 18.00 Kulturna kronika; 18.05 Kulturni prostor.

KOPER

(Italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Dobro jutro z glasbo; 8.32 Solisti klasičnih instrumentov; 9.15 Knjiga po radiu; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je . . .; 10.10 Leteči zmaj; 10.32 Pesem dneva; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Hits international; 14.33 Vrtiljak jugoslovanskih motivov; 15.45 Mini juke box; 16.00 Brani celebri a tempo liscio; 16.32 Crash; 16.55 Knjige v izložbi; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 17.32 Jugoslovanska pop scena; 18.15 Poje Riccardo Fogli; 18.32 Orkestri lahke glasbe; 19.00 Opera, poezija, glasba in ples.

KOPER

(Slovenski program)

7.25, 13.00, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 13.05 Popevke se vrstijo; 13.37 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana in z Dobrimi znanci; 14.00 Mali koncert lahkih not; 14.37 Glasbeni notes; 15.00 Program RL; 16.00 Primorski dnevnik; 16.30 Aktualna tema; 16.35 Znane melodije.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 7.30 Glasbeno prebujanje; 7.45 Poštna kočija; 8.50 Glasba; 9.00 Radio anch'io; 11.30 Glasbeni program z Ornello Vanoni; 12.03 - 13.15 Vi in jaz; 14.30 Sulle ali dell'ippogrifo; 15.03 Rally; 15.30 Popoldanska srečanja; 16.40 Mladi in klasična glasba; 17.00 Patchwork; 18.35 Programi pristopanja; 19.15 Prisluhni, večeri se; 20.00 Opera

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 8.00 - 8.45 Dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32 - 10.12 Radio 2 - 3131; 11.32 Tisoč pesmi; 12.45 Alto gradimento; 13.40 Sound-Track; 15.00 - 15.45 Radio 2 - 3131; 16.37 In Concert; 17.55 Nemogoči intervjuji; 18.33 E vissero felici e contenti; 20.10 Spazio X - Formula 2.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro otroci; 7.20 Rekreacija; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Mladina poje; 9.05 Z radiom na poti; 9.45 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za . . .; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Iz naših krajev; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.40 Jezikovni pogovori; 15.30 Zabavna glasba; 16.00 «Vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela; 18.15 Ludwig van Beethoven: Sonata v A-duru; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 23.05 Lirični utrinki.

RADIO TRST A

DANES, ČETRTEK, OB 16.00

POSLUŠAJMO FILM

Rubrika, ki jo pripravlja Sergij Grmek in ki je na sporedu vsake tri tedne, nudi informacije o filmski aktualnosti in podrobneje obravnava vprašanja splošnih smeri v sodobni filmski proizvodnji. Oddaja je razčlenjena v šest poglavij, ki vsebujejo pregled filmov v kinematografih, v klubih in po televiziji, intervju s filmsko osebnostjo, predstavitev glasbe v filmu, odnos med filmom in televizijo, momente iz filmske zgodovine in informacije o snemanju novih filmov.

Patronat KZ - INAC svetuje

Samostojni delavci in plačevanje prostovoljnih prispevkov INPS

Vpr.: *«Povedati vam moram po pravici, da nisem doslej nikoli sledil tej vaši rubriki, ker sem smatral, da se me ne tiče in me ne zanima. Prejšnji petek pa me je moj svak, ki obdeluje kmetijo, opozoril, da je bilo napisano, naj tako kmetje kot trgovci vložijo prošnjo za prostovoljne prispevke do konca tega leta. Ker sem vpisan kot trgovec že osem let, prej pa sem šest let delal vedno v neki trgovini, vendar pod gospodarjem, pa sem sedaj zainteresiran za to stvar. Mi lahko razložite, za kaj točno gre? Se mi splača, da vložim tudi jaz prošnjo in do kdaj je čas? Lahko vloži prošnjo tudi moj svak, ki je 12 let vpisan kot kmet, prej pa je dobri dve leti delal pri nekem gradbenem podjetju? Zahvaljujem se vam za potrpežljivost in za odgovor.» Š. F.*

Čeprav sami pravite, da niste običajni bralec te socialne rubrike, pa sem zadovoljen, da ste se oglasili za nasvet, saj je ta rubrika dostopna vsakomur, ki bi rad pojasnilo ali nasvet v zvezi s kako socialno zadevo. Vprašanje, ki ga postavljate, se ne tiče samo vas in vašega svaka, temveč vseh samostojnih delavcev (kmetov, obrtnikov in trgovcev), ki so kdajkoli prej bili zaposleni kot podrejeni delavci pri splošnem obveznem zavarovanju. Zato bomo še enkrat podrobno razložili smisel te zadeve.

Zakonski predlog ministrskega sveta, ki bi moral stopiti v veljavo s 1. januarjem 1980, vsebuje poleg reforme invalidskih pokojnin tudi bistvene novosti v zvezi z veljavnostjo prostovoljnih prispevkov, kar predvideva člen 4 omenjenega osnutka z dne 31. 10.1979. Kdor bo namreč prejel od INPS avtorizacijo za plačevanje prostovoljnih prispevkov po 31.12.1979, se bodo leti šteli le za odmero višine pokojninskega zneska, ne pa za pridobitev upravnih pogojev za dosego pokojnine. Ti prostovoljni prispevki ne bodo torej povečali pokojninske dobe dotičnega zavarovanca: če ima npr. deset let delovne dobe, se njegova pokojninska doba ne bo na osnovi prostovoljnih prispevkov nikoli dvignila nad 10 let, zvišala se bo le pokojninska osnova. Kdor pa bo vložil prošnjo najkasneje do 28. decembra, bo lahko dopolnil svojo pokojninsko dobo do 15 let in tako bo lahko uveljavil starostno pokojnino pri splošnem obveznem zavarovanju. Vsi kmetje, obrtniki in trgovci, ki imajo vsaj pet let delavske dobe ali pa eno leto z zadnjih petih, naj zato nemudoma vložijo na INPS prošnjo za plačevanje prostovoljnih prispevkov, kar pa jih ne bo nato obvezovalo, da prispevke tudi plačujejo. Lahko bodo po lastni presoji tudi opustili to plačevanje. Zakaj je pravzaprav priporočljivo plačevanje teh prispevkov? Samostojni delavci imajo pravico do starostne pokojnine s petletno zamudo (moški s 65., ženske s 60. letom) v primerjavi s podrejenimi delavci. Samostojni delavci imajo pa možnost, da istočasno plačujejo prostovoljne prispevke in dosežejo tako 15 let pokojninske dobe, s čimer si zagotovijo minimalno starostno pokojnino celih pet let prej kot pri kmečkem, obrtniškem ali trgovskem skladu. Ta izbira se jim vsekakor izplača.

V vašem konkretnem primeru imate 6 let delavske dobe, kar zadostuje za avtorizacijo in zato kar urno vložite zadevno prošnjo na INPS pred 28. decembrom. Vaš svak pa žal ne izpolnjuje predpisanih upravnih pogojev, saj ima le dve leti pri splošnem obveznem zavarovanju, ki bi bili veljavni le kolikor bi dozoreli v zadnjem petletju.

OBVESTILO JUGOSLOVANSKIM UPOKOJENCEM

Patronat Kmečke zveze INAC vabi vse tiste zamudnike, ki prejemajo samostojni ali sorazmerni del jugoslovanske pokojnine in niso še uredili vsega potrebnega za redno prejemanje pokojnine, da se nemudoma zglasijo v njegovih uradih. V nasprotnem primeru jim bodo prekinili nakazovanje pokojninskih zneskov. Priporoča se tudi, da prinesejo v vpogled zadnji odrezek pokojnine in odločbo, da se preveri, če jim pripada posebni povišek od leta 1973 dalje.

Bob Woodward
Carl Bernstein

NIXONOV PADEC

48.

Prevedel Dušan Dolinar

Po pokolu v soboto zvečer je bilo v predstavniškem domu predlaganih dvaindvajset resolucij za odpoklic. Predsednik doma Carl Albert je sklenil, da pojdejo v pravosodni odbor, ki ga vodi Rodino. Odbor je pred tem sprejel razpravo o potrditvi novega podpredsednika Združenih držav Forda in Albert je sodil, da je to opravil temeljito in pošteno.

Rodino je zdaj iskal pravega človeka, ki bi vodil štab za preiskavo v zvezi z odpoklicem, ki jo bo moral opravljati odbor. Vsakogar, ki so z njim govorili o tem poslu, so vprašali, kako bi preiskavo vodil. Do božiča je Rodino že našel odličnega kandidata: bil je to dvainsetdesetletni John Doar, republikanec iz Wisconsina, nekoč vodja oddelka za državljanske pravice pod predsednikom Kennedyjem in Johnsonom. Doarovi odgovori so se ujemali z Rodinovimi zamislimi o preiskavi v zvezi z odpoklicem: ostati mora nestrankarska, neprizadeta, temeljita; člane odbora je treba nasititi z dokaznim gradivom. Nezaupljivi Doar, ki kaže kamniten obraz in se vede tako, kot da nima prav nobenega posluha za humor, ne bo ponovil napak, v kakršne je zabredel senatni odbor za Watergate. Bela hiša je senatno preiskavo primerjala z lovom na čarovnice — obvestila o zaupnih pričevnjih so redno pronicala v javnost, priče so bile prisiljene govoriti, čeprav jim je bila zagotovljena samo delna imuniteta pred pregonom. Rodino in Doar pa sta trdno sklenila obnoviti javno zaupanje v poštenost in doslednost kongresnih preiskav.

Doar si je uredil delavnico v oguljenih prostorih hotela Congressional, kjer je njegovo osebje delovalo v majhnih sobicah s spuščenimi žaluzijami, po hodnikih pa so se sprehajali stražniki. Doar se je zavedal, da utegnejo nastati razpoke, skozi katere bi izsledki iz preiskave lahko pronicali v javnost, in je zato vso preiskavo razdelil po posameznih področjih, tako da je bilo znotraj področij zelo težko povezovati zbirajoče se izsledke v smiselne celote. Vse gradivo je bilo na voljo samo njemu in še nekaj drugim. Osebju, ki ga je sestavljal 101 član, je Doar ukazal brezprizivno spoštovati tri pravila: na vsak sestanek pridi do minute točno; nauči se uporabljati in spoštovati dokumentacijski sistem; glej, da boš vsak večer pustil za seboj prazno mizo.

Doar je nekoč zvedel, da je William Dixon, ki je delal pri njem, vzel nekaj dokumentacije o financiranju predvolilne kampanje iz pisarne — nekaj je je bilo v avtu, nekaj pri njem doma, še največ pa v njegovi aktovki — in ga krepko ozmerjal. Kaj bi se zgodilo, če bi se Dixon med vožnjo domov smrtno ponesrečil?

Dixon se je skušal pošaliti: «Saj sem življenjsko zavarovan —»

Doar mu je segel v besedo: «Največje priznanje, ki si ga lahko pridobi kak človek, je zavest, da bo v primeru, če ga doleti nenadna smrt, drugo jutro prišel v njegovo pisarno naslednik in bo lahko poprijel za delo natanko tam, kjer ga je prejšnji večer on odložil.»

Haig je navzlic temu, da je stopil na oder St. Clair, sodil, da mora še dalje vzdrževati osebne stike z Jaworskim, ki jih je tako skrbno napletel. St. Clairu je povedal, da bo še naprej deloval kot zveza s posebnim tožilcem. To bo St. Clairu omogočilo, da se popolnoma posveti preiskavi v zvezi z odpoklicem.

Haig se je želel po vsi sili izogniti sodni bitki z Jaworskim zavoljo dodatnih trakov, se pravi ravno vprašanju o prihodnji dostopnosti dodatnega dokaznega gradiva; to vprašanje je odločilno vplivalo na odpustitev Coxa. Potem ko so se decembra ognili soočenju in spopadu, je Haig pregovoril predsednika, da je Jaworskemu dovolil priti v Belo hišo in poslušati nekaj trakov, ki jih ni pismeno zahteval zase s sodnim nalogom, ter si ogledati nekaj dokumentacije. Jaworskemu je to odprlo le kanec dodatnega vpogleda, a koristilo mu je vendarle. Tudi sam se je želel ogniti dolgemu sodnemu vojskovanju. Toda proti koncu decembra je predsednik Haigu ukazal, da mora vsako nadaljnjo zahtevo te vrste zavrniti.

Jaworski se je v začetku januarja spet oglasil Haigu. Povedal mu je, da bi rad slišal še en trak. Če bi ga mogel slišati, tako je povedal Haigu, potem bi lahko presodil, kateri trakovi bi utegnili biti še pomembni za njegovo preiskavo — če jih bo sploh še kaj treba. Vse to je namenoma pripovedoval tako, da bi se Haigu zazdelo, kakor da bodo zahteve po dodatnem dokaznem gradivu kmalu usahnile, če bi mu dali na voljo ta edini trak.

Jaworski je nameraval napredovati počasi, korak za korakom. Želel si je slišati posnetek predsednikovih pogovorov z dne 4. junija 1973, tako imenovani «trak trakov». Bil je to posnetek predsednikovih pogovorov od tistega dneva, ko je Nixon skoraj dvanajst ur poslušal svoje pogovore z Deanom.

Haig je šel vprašat predsednika in mu hkrati omenil, da je to najbrž zadnja zahteva Jaworskega. Nixon je naročil Buzhardtu, naj ta trak posluša. Buzhardt je s poudarkom odsvetoval, da bi Jaworskemu dovolili poslušati posnetek. Trak namreč razločno priča, da so predsednik, Haig in Ziegler nastavljali Deanu zasedo, vrh tega pa predsednik tu priznava, da je nemara tudi osebno zapleten v zaroto molka. Buzhardt je Haigu povedal, da bo trak Jaworskemu omogočil sestaviti seznam drugih pogovorov, ki se vsaj predsedniku zdijo tako pomembni, da jih je tisti dan poslušal sam. Če pride do sodnega spopada ob vprašanju, čigava past so ti podatki, utegnejo takšna obvestila Jaworskemu pomagati pri dokazovanju, da gre res za potrebno dokazno gradivo. Toda Haigu se je zdelo, da se utegne vsa zadeva Watergate ali pa vsaj preiskava posebnega tožilca končati, če bi Jaworskega naposled prepričali, da Bela hiša nima kaj skrivati. Pregovoril je torej Nixona, da je popustil.

SMUČANJE

ŽENSKI SMUK ZA SP

NADIGOVI PRVA ZMAGA

Nelsonova (ZDA) druga, Grahamova (Kanada) tretja - Sploh pa so se severnoameriške smučarke zelo dobro izkazale - Od Italijank najboljša Jolanda Plank, ki je osvojila trideseto mesto

VAL D'ISERE — Švicarska smučarka Marie Therese Nadig je osvojila prvo preizkušnjo za smučarski svetovni pokal, to je tekmovanje v smuku, ki je bilo včeraj v Val d'Iseru.

Do večjega presenečenja na prvem tekmovanju ni prišlo. Nadigova je bila med favoritkami in je tudi ena od tekmovalk, ki se potegujejo za osvojitev svetovnega pokala.

Drugo mesto je šlo Američanki Cindy Nelson. Nelsonova je tako samo potrdila predvidevanja, ki jo postavljajo med najboljše smučarke na svetu. Nepričakovano pa sta zasedli drugo in tretje mesto mladi severnoameriški tekmovalki, katerima je uspel podvig na račun Avstrijke Annemarie Moser Pröll in smučarke iz Liechtensteina Hanni Wenzel. Pri tem je zanimivo dejstvo, da sta devetnajstletna Kanadčanka Laurie Graham (tretje mesto) in osemnajstletna Američanka Heidi Preuss (četrto mesto) startali z zelo visokima startnima številkama (s številko 41 Kanadčanka, s številko 46 Američanka), kljub temu pa se jima je uspelo prebiti na tako visoko mesto.

Med italijanskimi smučarkami je bila najboljša Jolanda Plank, ki je zasedla 30. mesto. Plankova je zabeležila 4''29 zaostanka za prvouvrščeno Nadigovo. Druga najboljša Italijanka je bila Gravinova, ki je pristala na 40. mestu.

VRSTNI RED

1.	Nadig (Švi.)	1'20''76
2.	Nelson (ZDA)	1'21''08
3.	Graham (Kan.)	1'21''98
4.	Preuss (ZDA)	1'22''44
5.	Pröll (Av.)	1'22''54
6.	Wenzel (Liecht.)	1'22''64
7.	Soltysova (ČSSR)	1'22''72
8.	C. Pröll (Av.)	1'22''82
9.	Fladers (ZDA)	1'23''12
10.	Mittermaier (ZRN)	1'23''15

stirali pri mednarodni gimnastični zvezi, ki je priziv odbila. Po slabih ocenah, ki so jih italijanske telovadke dosegle na včerajšnjem tekmovanju v parterju, so se odločili za ta korak.

ITALIJANSKI POKAL

Roma v polfinale

Roma - Milan 2:2 (1:0)

RIM — Kot je bilo pričakovati, se je Roma uvrstila v polfinale italijanskega nogometnega pokala. Varovanci trenerja Liedholma, ki so v prvem četrtfinalnem srečanju kar na San Siru premagali Milan s 4:0, so se včeraj morali sicer zadovoljiti z neodločenim izidom, kar pa jim je bilo več kot dovolj za uvrstitev v nadaljnji del

Rimski nogometoši so včeraj že vodili z 2:0. Najprej je Milanov branilec Minoia zakrivil avtogol, nakar je Pruzzo v 59. min. izid podvojil. Domačini so nato popustili, vseeno pa gre priznati gostom, da so značajno reagirali in stanje z zadetkoma Capella v 64. min. in Bigona v 74. min. tudi zasluženo izenačili.

Zmagovalka letošnjega prvega smuka za svetovni pokal Švicarka Marie Terese Nadig med vožnjo proti cilju v Val d'Iseru

ROKOMET

Fabbri Rimini — Cividin 15:23

CIVIDIN: Manzin, Polese, Sivini 2, Pischianz 12, Pellegrini, Andreasič 3, Pisani, Calcina 4, Gerebizza, Scropetta 2, Bozzola, Brandolin.

SODNIKA: Borracino in Russo (Rim).

Kot po predvidevanjih je Cividin premagal z lahkoto Fabbri. Tekma je bila precej borbena, čeprav ni bilo lepe igre, kajti obe ekipi sta bili precej živčni.

Fabbri je precej mlada in neizkušena ekipa.

Naslednjo tekmo bo Cividin igral proti solidni ekipi Tacca iz Vareseja na domačem terenu.

Grosswallstadt premočan — Cividin izločen

Cividin — TV Grosswallstadt 16:18 (10:11)

CIVIDIN: Manzin, Skalamera, Polese, Sivini, Pischianz 3, Pellegrini 1, Andreasič 5, Pisani, Calcina 4, Gerebizza, Scropetta 3, Bozzola.

GROSSWALLSTADT: Hoffmann, Dierhauf, Reuther, Hormel 3, Dünig, Klenk 3, Sinsel, Fischer, Freisler, Meisinger 4, Gnau 2, Lang 2, Klüspies 1.

SODNIKA: Delalić in Urhovac (Jugoslavija).

GLEDALCEV: 2.800.

Tudi v drugi tekmi pokala prvakov je Grosswallstadt premagal Cividina iz Trsta. Nemci so bili nedvomno boljši: v obrambi in v napadu. Končni izid je tako nizek, ker so gostje igrali sproščeno. Grosswallstadt je že v začetnem delu tekme prikazal vso moč v obrambi. Vsi nemški igralci so bili individualno boljši kot domačini.

Cividin je igral zelo lepo. Tržačani so branili zelo dobro, a večkrat niso mogli nič proti točnemu in močnemu metu od daleč. V napadu so prikazali dobro igro, a niso mogli načeti nasprotnikove obrambe. Neven Andreasič je bil najboljši med Tržačani; v Grosswallstadtovih vrstah pa so vsi igrali zelo lepo.

Max

GIMNASTIKA

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Sovjetinje prednjačijo

FORT WORTH — Svetovno prvenstvo v gimnastiki se je včeraj nadaljevalo s tekmovanjem žensk. Najboljše telovadke na svetu so se pomerile v obveznih vajah.

Med posameznicami se je tekmovanje v bistvu omejilo na dvoboj med Romunko Nadio Comaneci in Sovjetinjo Nelly Kim, ki sta druga drugo presegali z mojstrskimi izvedbami obveznih vaj.

Comanecijeva je dobila višje ocene in je tako prišla v vodstvo na začasni lestvici. Kimova pa ji sledi z malenkostnim zaostankom.

V ekipnem tekmovanju se je na prvo mesto prebila sovjetska reprezentanca, ki je poleg drugega mesta (Kimova) dosegla še tretje mesto z ljubko Natalijo Šapošnikovo in peto mesto z Marijo Filatovo.

Romunki Emilia Eberle in Melita Ruhn sta bili sedma oziroma osma.

	Lestvica	
1.	Comaneci	39,500
2.	Kim	39,300
3.	Šapornikova	39,200
	Ekipno	
1.	SZ	194,925
2.	Romunija	194,250
3.	NDR	193,875
4.	ZDA	192,575
5.	ČSSR	192,300

ZADNJA VEST:

Italijanska gimnastična zveza je odločila, da umakne s svetovnega prvenstva svojo moško in žensko reprezentanco.

Italijani so prvi dan tekmovanj zasedli v moški konkurenci 17. mesto in so zaradi nizkih ocen prote-

KOŠARKA

V PRVENSTVU A-2 LIGE

ODLIČNI HURLINGHAM PREMAGAL TUDI MECAP

Goriški Pagnossin izgubil doma z beneškim Canonom

Mecap — Hurlingham 74:82 (38:40)

HURLINGHAM: Laurel 13 (5:7), Bradley 28, Ritossa 17 (7:8), Dordei 4, Baiguera 18, Meneghel 2, Scolini, Tonut, Jacuzzo, Pieri.

MECAP: Mayes 32 (3:4), Ard 13 (1:1), Polesello 9 (1:3), Jellini 10 (4:4), Zanello, Mentasti, Franzin 8 (2:2) Crippa, Negri, Cafarelli.

SODNIKA: Rotondo iz Bologne in Dal Fiume iz Imole.

PROSTI METI: Mecap 12:17, Hurlingham 12:15.

Hurlingham je dosegel izredno pomembno zmago proti neposrednemu tekmecu za prestop v A-1 ligo, Mecapu. Tekma, ki se je odvijala na nevtralnem igrišču v Reggio Emilii, je bila zelo napeta in izenačena. V tržaški ekipi je tokrat Laurel zašel v slab dan in zgrešil neverjetno število metov. Vendar pa so Baiguera, Bradley in Ritossa zaigrali kot še nikoli v tem prvenstvu ter v poslednjih minutah s točnimi meti povsem strli odpor ekipe iz Vigevana, v kateri je le Mayes zaigral na višini.

Pagnossin — Canon 97:109 (62:50)

PAGNOSSIN: Puntin, Turel 14, Pondexter 37, Fritz, Premier 18, Ardessi 12, Valentinsig 2, Laing 12, Antonucci 2, Campestrini.

CANON: Bigot, Reghelini, Carraro 26, Lloyd 8, Serafini 4, Pieric 8, Silvestrin, De Santis 39, Della Fiori 24, Responghi.

SODNIKA: Deofili in Bianchi iz Rima.

PROSTI METI: Pagnossin 11:19, Canon 19:24.

Grda navada navijačev je, da ko njihova ekipa izgubi, dajejo krivdo sodnikom. Vendar mislimo, da se tokrat goriški navijači motijo, če trdijo, da sta sodnika Teofili in Bianchi odločila izid osrednjega srečanja 13. kola v korist Canona iz Benetk.

Obe ekipi sta se predstavili na igrišče v dobri formi z namenom da osvojita dragoceni točki. V prvem polčasu smo bili priča rahli, a stalni premoči Pagnossina, ki je iz minute v minuto večal vodstvo. Igra je bila lepa, hitra, obe moštvi sta branili «mož-moža». Srečanje je bilo res vredno moštev, ki se potegujeta za prestop v A-1 ligo. Taki igri pa nista bila kos sodnika, saj se je pet minut pred koncem polčasa Pondexter (26 košev dotlej) znašel s četrto osebno napako in je moral z igrišča. Pagnossin je takoj reagiral in povečal svoje vodstvo na 18 točk.

Pred koncem polčasa pa se je izkazalo, da brez Američana domači ne bodo več dolgo kos izrednemu igralskemu potencialu Benečanov.

Drugi del srečanja je potekal samo v eno smer. Čeprav je bil Pondexter na igrišču, se je njegov doprinos omejil le tu pa tam na kak met na koš. Zbeganost v goriških vrstah je izkoristil izredni Canonov Američan De Santis, ki je zaigral naravnost sijajno. Z njim so se izkazali tudi Carraro, Pieric in Del la Fiori. To pa je bilo dovolj, da je Canon osvojil zmago.

M. M.

IZIDI 13. KOLA

Bancoroma - Sarila	92:87
Mercury - Honky	84:80 p.p.
Liberti - Diario	107:72
Mecap - Harlingham	74:82
Pagnossin - Canon	97:109
Postalmobili - Mobiam	83:80
Rodrigo - Cagliari	117:85

LESTVICA

Pagnossin 20, Liberti in Canon 18, Hurlingham in Mercury 16, Mobiam, Mecap in Bancoroma 14, Postalmobili 12, Rodrigo 10, Sarila in Honky 8, Cagliari in Diario 6.

Hurlingham in Cagliari imata tekmo manj.

A-1 LIGA

IZIDI 13. KOLA

Antonini - Grimaldi	74:76
Eldorado - Sinudyne	74:109
Jolly - Fabia	78:68
Pintinox - Arrigoni	63:62
Isolabella - Billy	102:113
Scavolini - Superga	80:85
Emerson - Gabetti	77:71

LESTVICA

Billy 22, Gabetti in Sinudyne 20, Arrigoni, Grimaldi in Emerson 18, Jolly in Pintinox 12, Scavolini, Antonini in Superga 10, Fabia 8, Isolabella 4, Eldorado 0.

Proseškemu Primorju pokal našega dnevnika

V našem uredništvu smo imeli sinoči manjšo slovesnost, v okviru katere smo izročili «Pokal Primorskega dnevnika» zastopstvu proseškega Primorja. Primorje je namreč osvojilo ta pokal ob koncu lanske nogometne sezone, ko je zbralo v neposrednih srečanjih slovenskih enajsteric v 2. amaterski ligi največ točk.

Zanimanje za to tekmovanje je bilo med našimi ljubitelji nogometa veliko, zato je razumljivo, da so se naše ekipe za trofejo na vso moč potegovale. Pri tem pa je bilo letos najuspešnejše proseško moštvo.

Po priložnostnem govoru našega glavnega urednika se je zahvalil za pokal predsednik Primorja, nato pa so se predstavniki proseške ekipe zadržali v prostorih uredništva v tovariškem pogovoru o vprašanju našega športa.

Na sliki: glavni urednik Primorskega dnevnika Jože Koren predaja pokal predsedniku Primorja Oskarju Vatovcu.

NOGOMET

PO SLABIH NASTOPIH

Ternana menjala trenerja Santina

TERNI — Vodstvo drugoligaša Ternane je po slabi igri v zadnjih tekmah svojega moštva zamenjalo trenerja Pietra Santina.

Ternano bo odslej vodil Omero Andreani, ki je v klubu treniral mladinsko postavo.

JUGOSLOVANSKI POKAL

Visoka zmaga Crvene zvezde

Beograjska Crvena zvezda je zadnji četrtfinalist jugoslovanskega nogometnega pokala.

Beograjčani so doma po predvidevanju, in to tudi dokaj visoko (s 4:0) premagali Prištino.

Ostali četrtfinalisti pa so: Partizan, Dinamo, Sloboda, Sarajevo, Kikinda, Maribor in Leotar.

NA KROSU ZA KOLESARJE V DOLINI

Pečar na prvem mestu

Ta uspeh si je adrievec priboril v kategoriji dečkov

V nedeljo je bil v Dolini prvi od treh krosov, namenjenih članom tržaških kolesarskih društev. Tekmovanje (4.200 m) je bilo razdeljeno na šest kategorij in sicer: dečki (do 14 let), kategorija A (do 30 let), kat. B (od 30 do 40 let), kat. C (od 40 do 50 let) ter kat. D (od 50 naprej) za moške, ženske pa so tekmovale v eni sami kategoriji. Tekmovanja se je udeležilo čez 30 atletov, ki so se, vsak v svoji kategoriji, pognali na precej naporno progo. Med njimi so bili tudi trije člani lonjerske Adrie, ki so res izvrstno opravili svojo nalogo, saj sta dva zmagala v lastni kategoriji, tretji pa je v najhujši konkurenci zasedel četrto mesto.

V najmlajši kategoriji dečkov je Vasilij Pečar nepričakovano zmagal z zelo dobrim časom. Malo kasneje je v A kategoriji Karel Bonanno skončal na dobrem četrtem mestu, takoj za atleti, ki se že leta ukvarjajo s to disciplino. Na koncu je še Girolamo Bonanno dokazal, da ga leta ne težijo, saj je z izredno lahkoto zmagal v C kategoriji ter dosegel čas, ki bi bil v čast tudi marsikateremu mlajšemu atletu. Moramo še omeniti, da bi bila bera naših tekmovalcev gotovo dosti večja, če ne bi tekmovanja sovpadala s tekmami v ciklokrosu, na katerih nastopa pet članov Adrie, ki bi bili prav gotovo med najboljšimi tudi na tekmovanjih brez železnega konjička.

Druga tekma bo v nedeljo v Bazovici na 5.400 m dolgi progi.

SKUPNI VRSTNI RED

1.	F. Smolars	16'50''
2.	S. Smolars	17'20''
3.	Perti	18'00''
4.	Ceschia	18'35''
5.	K. Bonanno	18'50''
6.	G. Bonanno	19'00''
7.	Cesarato	19'25''
8.	Ladovaz	19'40''
9.	Muran	19'45''
10.	Marega	20'00''
11.	Maver	20'08''
12.	Sauro	20'24''

LESTVICA DEČKOV

1. Vasilij Pečar
2. R. Furlanič
3. W. Peres
4. P. Lori

ŽENSKE

1. E. Raimondi
2. N. Fozzer
3. Vascotto
4. Furlanič

R. F.

ODBOJKA

MLADINKE

Kontovel — Sloga 3:0 (15:6, 15:11, 15:7)

KONTOVEL: Štoka, Husu, Starc, Ban, Prašelj, Grisani, Danieli, Cibic, Regent, K. in N. Menegatti, Černoli.

SLOGA: Debenjak, Bencina, Ciuffar, Gregori, Leuz, Sossi, Covacio, Vidali S. in V.

V okviru prvenstva mladink je bil v soboto na Proseku slovenski derbi med Kontovelom in Slogo. Srečanje so po pričakovanju osvojile domačinke, ki so si obenem zagotovile drugo mesto v A skupini.

Tokrat so igralke obeh ekip precej razočarale, saj so zaigrale daleč pod svojimi sposobnostmi. Kljub ne preveč učinkoviti igri pa je Kontovelkam z lahkoto uspelo streti odpor slogašic, ki so se enakovredno merile le v drugem setu.

Poudariti pa moramo, da sestavljajo ekipo Kontovela izkušnejše igralke, saj nekatere nastopajo celo s prvo ekipo, medtem ko zastopajo Slogo mlajše odbojkarice, ki igrajo le malo časa.

T. C.

OBVESTILO

Športna šola sporoča, da bo v sredo, 12. decembra, na sporedu PREDAVANJE o gibalni izobrazbi predšolskih in šoloobveznih otrok.

Predaval bo prof. Drago Ulaga, ki je dolga leta poučeval na Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani in je eden najvidnejših slovenskih strokovnjakov na tem področju.

Predavanje staršem toplo priporočamo.

NOGOMET

V 3. AMATERSKI LIGI

Le še Kras je nepremagan

V skupini N je tržaški Inter pripravil veliko presenečenje

Na Tržaškem

V okviru nogometnega prvenstva 3. amaterske lige so v nedeljo odigrali v skupini M le tri zaostale tekme, v skupini N pa pare predzadnjega kola zimskega dela prvenstva.

Do velikega presenečenja je prišlo prav v skupini N, kjer je vodeča ekipa CGS doživela proti Interju prvi prvenstveni poraz. Prav gotovo ni nihče pričakoval spodrsljaja močne ekipe CGS, saj je Inter Ts do sedaj izbojeval eno samo zmago in sicer v predzadnjem kolu proti S. Luigiju.

Ta izid pa govori v korist Krasa, ki se je tako znašel ob koncu zimskega dela prvenstva na vrhu lestvice v družbi CGS, kar pomeni, da si enajsterici delita naslov zimskega prvaka. Poleg tega moramo še dodati, da je ekipa Krasa edina v tej skupini, ki je po prvem delu prvenstva ohranila nepremagljivost. V devetih odigranih tekmah je izbojevala šest zmag in tri remije ter tako osvojila skupno 15 točk. Nedvomno je to lep uspeh. Upati je, da bo ekipa tudi v povratnem delu prvenstva zaigrala tako zanesljivo, kot v prvem delu.

Ponovno pa je v nedeljo razočarala Gaja, ki je imela priliko, da se približa vodeči dvojici. Gajevci so na domačih tleh nepričakovano klonili ekipi S. Luigi in s tem jih je na tretjem mestu dohitela Edera, ki je s tesnim izidom odpravila šibko Aurisino. Z nedeljskim spodrsljajem Gaja nima praktično več velikih možnosti, da bi zasedla eno prvih dveh mest.

Prvenstvo bo sedaj po vsej verjetnosti prekinjeno za nekaj časa, čeprav ostajajo možnosti, da pokrajinski odbor nogometne zveze prekliče prvotno odločitev in začne s tekmami povratnega kola. Seveda, pa to lahko stori le od 16. decembra dalje, ker morajo v skupini N odigrati prihodnjo nedeljo pare zadnjega kola.

To nedeljo so v skupini N odigrali tekme desetega kola, v katerem nismo zabeležili presenetljivih izidov. Počitek GMT je seveda izkoristila S. Anna, ki je z zmago nad Rabuiesejem ostala sama na drugem mestu lestvice. Na vrhu pa je še vedno nepremagana ekipa Op. Supercaffè, ki je potencialno že zimski prvak te skupine.

SKUPINA M

IZIDI (zaostalih tekem)

Inter Ts - CGS	2:0
Edera - Aurisina	1:0
Gaja - S. Luigi	1:2

LESTVICA

CGS in Kras 15, Edera in Gaja 10, S. Luigi, Aurisina in Esp. S. Giovanni 8, Sistiana 7, Inter Ts 6, Cave 3.

SKUPINA N

IZIDI 10. KOLA

S. Anna - Rabuiese 2:0, Artigiani - S. Vito 1:1, Roianese - S. Andrea 1:1, Op. Supercaffè - Chiarbola 2:0, S. Sergio - Union 2:0.

LESTVICA

Op. Supercaffè 17, S. Anna 15, GMT 13, S. Andrea in Artigiani 9, Roianese 8, S. Vito in S. Sergio 7, Rabuiese 6, Union 3, Chiarbola 2.

B.R.

Na Goriškem

Nedeljsko kolo je bilo za Juventino in Mladost neuspešno. Obe slovenski predstavnici sta namreč praznih rok zapustili igrišči v Marianu, oziroma Caprivi.

Štandrežci so proti vodečemu Marianu (poleg poraza) utrpeli še tri izključitve, kar bo vsekakor imelo svojo težo v prihodnjem srečanju, ko bodo Spessotovi varovanci igrali brez treh standardnih igralcev (Klanjšček, Radikon in Medeot).

IZIDI ZADNJEGA KOLA

Capriva - Mladost	1:0
Poggio - Piedimonte	1:1
Brazzanese - Isonzo	0:0
Mariano - Juventina	4:1
Fogliano - Farra	1:1
Audax - Vermegliano	2:1
Azzurra - San Lorenzo	1:0

LESTVICA

Mariano 15, Azzurra, Isonzo 13, Brazzanese 12, Farra, Poggio 11, Mladost, San Lorenzo 10, Juventina 9, Fogliano 8, Audax 7, Sovodnje, Vermegliano 6, Capriva 5, Piedimonte 4.

PARI PRIHODNJEGA KOLA:

San Lorenzo - Sovodnje; Vermegliano - Azzurra; Farra - Audax; Juventina - Fogliano; Isonzo - Mariano; Piedimonte - Brazzanese; Mladost - Poggio.

(pr)

NARAŠČAJNIKI

Zarja — Giarizzole 0:1 (0:0)

ZARJA: Racman, Paoli, Ridulfo, Crociati, Corona, Stancich, Zol, Fonda, Tognetti, Burni, Ražem.

Zarja je drugič v letošnjem prvenstvu zapustila poražena igrišče. Tekma se je začela s premočjo Giarizzol, ki so imele tudi nekaj lepih priložnosti, a odlični Racman je bil vedno na mestu. Najlepšo priložnost pri Zarji je imel Ražem, katerega strel je lepo ubranil nasprotnikov vratar.

V drugem polčasu hladna prha za zarjane. V 10. min. so namreč Giarizzole povedle z lepim strelom izven kazenskega prostora. Zarja se je odločno pognala v napad, a ni mogla premagati vratarja Giarizzol. Fonda je lepo izvedel prosti strel, žoga pa je za las šla mimo vratnice. Nadaljnji napadi Zarje ni so obrodili sadov.

Pri Zarji moramo pohvaliti celotno vrsto, ki se je odlično upirala močnejši ekipi.

E. F.

JUDO

DANES PRIČETEK SP

Japonci in Sovjeti glavni favoriti

PARIZ — Danes se bo v Parizu pričelo 10. svetovno prvenstvo v judu. Letošnjega SP se bo udeležilo 238 judoistov iz 60 držav, med le temi tudi Italija in Jugoslavija.

Glavni favoriti so Japonci in Sovjeti, sicer pa tudi Italijani in Jugoslovani bi se lahko v nekaterih kategorijah lepo izkazali.

Od «azzurrov» velja omeniti Feliceja Marianija, ki je bil tretji na OI v Montrealu in ki je dvakrat osvojil naslov evropskega prvaka.

V jugoslovanskem taboru največ pričakujejo od Slavka Obadova in Radomira Kovačevića.

NOGOMET

ITALIJANSKI POKAL

Triestina izločena

Triestina - Venezia 2:1 (1:0)

Triestina je izpadla že v šestnajstini finala italijanskega nogometnega pokala.

Tržačani so namreč včeraj doma sicer premagali Venezio z 2:1, ker pa so v prvem srečanju izgubili z 2:0, so tako izločeni iz tega pokala.

OBVESTILO

SPDT

obvešča, da je odhod avtobusov za smučarski tečaj na Zoncolanu ob 6.30 izpred sodnije v Trstu, zbirališče pa ob 6.15. En avtobus bo čakal ob 6. uri v Boljuncu, ob 6.10 v Borštu ter ob 6.15 na cesti nad Ricmanji. Priporočamo točnost!

OB 20-LETNICI USTANOVITVE

Jutri v Kulturnem domu sklepna proslava Bora

Pred tem bo tudi slavnostna seja

Jutrišnji dan bo za Borove člane še posebno slovesen. S sklepno slovesnostjo bodo namreč zaključili svoje letošnje jubilejno leto, ko proslavljajo 20 let svoje ustanovitve.

Pravzaprav so borovci proslavili svoj jubilej s celo vrsto raznih prireditev. Na sporedu so bili turnirji, tekmovanja, razne pobude, tako da je bila skoraj vsak mesec ta ali ona jubilejna prireditev. Jutrišnji dan bo tako le zadnji v vrsti drugih, ki so obeležili to pomembno leto Borovega življenja.

Bor bo jutri proslavljal pravzaprav dvakrat. V popoldanskih urah bo na sporedu slavnostna seja, katere se bodo udeležili tudi številni povabljenci z obeh strani meje. Na sporedu bo slavnostni govor društvenega predsednika, po pozdravih gostov pa bodo podelili najzaslužnejšim posameznikom in ustanovam za razvoj tega našega društva posebna priznanja.

Ob 20. uri zvečer bo na sporedu sklepna slovesnost ki bo lep in pester zaključek letošnjih proslav. Člani in tekmovalci, ki so se udeleževali letošnjih manifestacij našega društva, kot je bil, med drugim, kros za nižješolce na Openah, mala olimpiada za osnovnošolske in predšolske otroke, odbojkarskih in košarkarskih turnirjev ter drugih tekmovanj, se bodo lahko ponovno videli na filmskem zapisu, ki ga je pripravil društveni odbornik in naš priznani filmski snemalec Aljoša Žerjal. Povezavo s kulturnimi prizadevanji tega športnega društva bo obogatil s svojim nastopom otroški pevski zbor Glasbene matice, posebno privlačen pa bo tudi nastop naših najmlajših športnikov, ki bodo prikazali veščine, ki so se jih naučili v Športni šoli in v gimnastičnem odseku Bora; zlasti pa bo privlačen nastop skupine mladih Ljubljančank, ki bodo kot dobrodošle gostje zastopale na tej prireditvi ljubljanskega Slovana. Prikazale bodo vajo v ritmični gimnastiki, ki bo gotovo veliko doživetje.

Skratka, prireditev, ki je naravnana na nastop naših najmlajših sil, bo tudi simbolično potrdila usmeritev, ki si jo je Bor zadal za svoje bodoče delovanje: naslonitev na mlade.

Prepričani smo zato, da mladi ne bodo prevladovali le na odru, ampak tudi v dvorani.

ŠZ BOR

vabi vse svoje člane, prijatelje in simpatizerje na

SKLEPNO PROSLAVO

ob 20-letnici svojega obstoja, ki bo jutri, 7. decembra, v veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Začetek ob 20. uri.

Iz planinskega sveta

Začenja se smučarski tečaj SPDT

Končno se bo to nedeljo začel pričakovani, pa tudi zelo priljubljeni (saj se je vpisalo skoraj 250 smučarjev!), smučarski tečaj, povezan z avtobusnim izletom. Tečaj bo trajal pet nedelj in sicer dve ta mesec ter ostale tri v januarju prihodnje leto. Tečaj bo na Zoncolanu nad Ravasclettom, v osrčju Karnijskih Predalp. Na pot se bo tokrat podalo kar pet avtobusov, poleg teh pa še cela vrsta osebnih avtomobilov. Zbirališče je pred sodnijo v Trstu (Folo Ulpiano) ob 6.15, odhod pa bo točno ob 6.30. Zamudnikov ne bodo čakali. Tu bodo čakali izletnike štirje avtobusi, medtem ko bo peti pobiral izletnike po dolinski občini. Urnik pa bo tak: avtobus bo ob 6. uri v Boljuncu, ob 6.10 v Borštu ter ob 6.15 na cesti nad Ricmanji.

Prihod v Ravascletto je predviden ob 9.00, začetek tečaja pa ob 9.30 na Zoncolanu, kamor se bodo povzpeli z žičnico. Tečajniki, ki bodo v Ravascletto prispeli z osebnimi avtomobili, naj čakajo na velikem parkirišču od 8.30 do 9. ure, tako da bo odhod na Zoncolan skupen. Snega za smuko je dovolj. Na Zoncolanu bodo tečajnike učili štirje smučarski učitelji, otroke do 9. leta starosti pa smučarska učiteljica iz Kopra. Tudi za smučarski tek bo posebna učiteljica. Tečajniki bodo imeli dve uri tečaja na nedeljo. Vsi udeleženci tečaja ter člani SPDT bodo v Ravasclettu dobili 30 odst. popusta na dnevni smučarski karti, za to pa morajo imeti najprej listek, ki ga dobijo pri vodji avtobusa ali pa odbornikih SPDT.

V avtobusih bodo morali poravnati vse denarne račune v zvezi s tečajem, tisti, ki tega še niso storili, pa morajo poleg tega poravnati vse še nerešene obveznosti (fotografije, prijavnice, podatke in drugo).

Ostalo delovanje SPDT

V četrtek, 13. decembra, bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/2) drugo predavanje letošnje predavateljske sezone SPDT. Predaval bo vodja enote za varstvo narave pri zavodu za spomeniško varstvo v Ljubljani Stane Petelin, tema predavanja pa bo «Soča, preizkus naše zrelosti». Predavatelj bo govoril o problemu, ki že dalj časa buri slovensko javnost in sicer o umestnosti gradnje hidrocentrale na Soči.

Predavanje se bo začelo ob 20.30.

Kratke iz planinstva

Znani slovenski alpinist in večkratni himalajec Aleš Kunaver bo na povabilo planinskega odseka ŠD Sloga v kratkem predaval v Trebčah. Kunaver bo govoril o svojih himalajskih izkušnjah ter o zadnji pobudi jugoslovanskih alpinistov: o ustanovitvi alpinistične šole za šerpe v Nepalu.

Predavanje bo v petek, 14. decembra.

* * *

Visokogorske planinske koče so v glavnem že vse zaprte, zato pa se sedaj povsod začenja smučarska sezona. Poleg teh pa prirejajo posamezna planinska društva in odseki v Sloveniji razne tečaje. Tako npr. prireja mladinski odsek PD Ljubljana - Matica zimsko planinsko šolo na Uskovnici. Planinska zveza Slovenije pa je že vsem planinskim društvom razposlala posebne prijavnice za seminar planinskih vodnikov.

D. J.

NOGOMET

DISCIPLINSKI UKREPI

Magnocavallo (Triestina) izključen za eno kolo

FIRENCE — Disciplinska komisija polprofesionalnih klubov je med drugim izključila za eno kolo tržaškega nogometaša Magnocavalla.

Odbor polprofesionalnih klubov je sporočil, da se bo nedeljska tretjeligaška tekma med Sanremesejem in Triestino pričela ob 14.15 namesto ob 14.30.

MINIBASKET

«ZINI & ROSENWASSER»

Polet — CAMB A 22:72

POLET: Škrk 2, Kerpan 2, Ciani, Zajec 9, Kocman 4, Sosič 2, Čebulec, Filipčič, Dolhar, R. Škrk 2, Persi 1, Fonda.

Mladi poletovci so visoko izgubili proti močni ekipi CAMB A. Čeprav so naši košarkarji agresivno branili in zadovoljivo igrali v protinapadu, pa so si nasprotniki takoj prigrali visoko prednost in jo tudi obdržali. V Poletovih vrstah se je najbolj izkazal Marko Zajec, toda le v napadu, v obrambi pa bi se lahko bolj potrudil.

Andrej

Učenci Športne šole od Sv. Ivana so se vneto pripravljali na svoj jutrišnji nastop

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN». V SFRJ številka 3.50 din, ob nedeljah 4,00 din, za zasebnike mesečno 50.00, letno 500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65.00, letno 650.00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» • DZS • 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NADALJUJE SE NOTRANJA DIALEKTIKA V KPI

Novi članki Amendole, Chiaromonteja in Barce v ideološki reviji stranke

Stari voditelj vztraja na potrebi po odkriti in javni razpravi o žrtvah za premostitev krize in o odgovornostih za terorizem

RIM — Notranja dialektika v komunistični partiji, ki jo je sprožil znani Amendolov članek o 61 odpustih v Fiatu v reviji «Rinascita» in je dosegla precej živahne tone na zadnji seji centralnega komiteja KPI, se nadaljuje v istem strankinem ideološkem glasilu. Prihodnja številka «Rinascite» bo objavila kar tri članke o strateških izbirah KPI, ki so jih napisali sam Amendola, Chiaromonte in direktor revije Barca.

Stari lev iz Neaplja se ne da utišati, niti po odločnem odgovoru, ki ga je prejel od Berlinguerja ob zaključku zasedanja CK. Zato tudi v drugem članku z naslovom «Žrtve za rešitev Italije» Giorgio Amendola vztraja na zahtevi, da je treba ljudstvu povedati vso resnico, «ker hoče zavestno prispevati k velikim izbiram demokratičnega življenja in ne trpi več skrivnosti, niti državnih niti strankarskih». Zanikal je, da bi se čutil v CK osamljenega, ker «nihče ni mogel oporekati resnosti postavljenih vprašanj: inflacijska dirka, težave v sindikatu, zamude v borbi proti terorizmu».

Amendola poudarja, da preživlja naša država krizo, ki ni konjunkturnega značaja, ampak le del svetovne gospodarske krize, ki bo še trajala in iz katere sta možna le dva izhoda: vojna ali ustvaritev novega svetovnega gospodarskega reda. Najhujšo nevarnost predstavlja inflacijski pritisk, ki je posledica nezadostne ponudbe spričo zelo hitrega naraščanja povpraševanja po dobrinah. Kot drugod se je tudi v naši državi treba zato, po Amendolovem mnenju, upreti «stranki inflacije» ne z recesijo, ampak s povečanjem produktivnosti.

Ne smemo si zato delati utvare, da bi mogli dajati zgled za žrtve, ki naj rešijo Italijo iz krize, tisti sloji, ki so izkoriščali svoje privilegije za kopičenje bogastva, ki so ga izvažali v tuje banke. Ti predstavljajo sovražnika delavskega razreda, ki si ga prizadevajo demoralizirati, s tem da postavljajo delovne kategorije drugo proti drugi. Boriti se je torej treba tudi proti korporativnim pritiskom nekaterih sektorjev delovnih slojev, ki uživajo majhne privilegije, česar sindikati ne delajo vedno dovolj dosledno.

«Ljudje hočejo živeti v miru, zvečer se pa ulice spreminjajo v puščavo,» poudarja Amendola, ko obravnava vprašanje nasilja in terorizma. Zato vztraja, da je treba razkrinkati krive preroke, ki vzbujajo mladini neuresničljive želje «po vsem in takoj», kar ustvarja pogoje za terorizem. Italijo je mogoče rešiti, zaključuje stari voditelj KPI, le z borbami in žrtvami, obenem pa uvajati družbeno preobrazbo ob podpori vseh naprednih in poštenih sil.

Chiaromonte, ki je eden najbližnjih sodelavcev tajnika KPI, zatrjuje v svojem prispevku, da ni nobenega nesoglasja z Amendolo glede potrebe po odločnejši borbi proti terorizmu in proti inflaciji, kot tudi po določeni samokritiki v zvezi z dosedanjimi napakami in zamudami. Ostaja pa mnenja, da Amendola prezira dosedanje napore KPI in kritizira način, kako je postavil svoje teze. Podobno je tudi stališče direktorja revije Barce, ki zatrjuje, da je še treba poglobiti izbire za reševanje vprašanj terorizma, vloge sindikata, inflacije in prelivanja bogastva od severa na jug. (lv)

Atentat na turistično agencijo izseljenca iz Jugoslavije

NEW YORK — Silovita eksplozija je včeraj v ameriškem velemestu poškodovala prostore turistične agencije, ki je last nekega jugoslovanskega izseljenca, doma iz Dubrovnika. Preiskovalci so prepričani, da je atentat izvedla fašistična teroristična skupina iz emigrantskega podzemlja. Omenjena agencija se nahaja v predmestju Astoria, kjer živi veliko število izseljencev iz Jugoslavije.

Pobude OAE o usodi Zahodne Sahare

MONROVIA (Liberija) — V Monroviji se je včeraj začela seja posebne komisije Organizacije afriške enotnosti, ki bo razpravljala o Zahodni Sahari, bivši španski koloniji. V političnih krogih vlada precejšnji pesimizem, saj se zasedanja ne udeležujeta najbolj zainteresirani državi, Maroko in Mavretanija.

Prvi umik tankov SZ iz Vzhodne Nemčije

Medtem ko je v zahodnem Berlinu bil v teku kongres nemške socialdemokratske stranke, na katerem je večina delegatov poverila kanclerju Schmidtu mandat, da sprejme namestitev strateških jedrskih izstrelkov na ozemlju ZR Nemčije, so Sovjeti demonstrativno začeli z umikom nekaterih svojih oklopnih oddelkov iz Vzhodne Nemčije v skladu z izjavo Leonida Brežnjeva na proslavah ob 30. obletnici Nemške demokratične republike. Ob koncu slovesnosti, na kateri je bil govor o neumrljivem nemško - sovjetskem prijateljstvu, je odpotovalo v Sovjetsko zvezo približno sto vojakov in kakih 20 tankov, ki sicer niso bili, kot so povedali nekateri častniki vzhodnonemške vojske, niti med najsodobnejšimi in niti med najmočnejše oboroženimi... (Telefoto AP)

V DELEGACIJI PREDSTAVNIKI OBEH OSREDNJIH ORGANIZACIJ

KANCLER KREISKY BO JUTRI SPREJEL KOROŠKE SLOVENCE

Predstavniki ZSO in NSKS bodo Kreiskemu spet pojasnili, da je sedmojulijska zakonodaja v sedanji obliki nesprejemljiva

(Poseben dopis)

CELOVEC — Na vabilo avstrijskega zveznega kanclerja Bruna Kreiskega bo v petek na Dunaju sestanek med predstavniki avstrijske zvezne vlade, treh v koroškem deželnem zboru zastopanih strank in obeh osrednjih organizacij Slovencev v Avstriji. Sestanek je sklical avstrijski kancler, ki je v vabilu obema osrednjima organizacijama Slovencev v Avstriji zapisal, da daje s tem predstavnikom manjšine priložnost, da pojasnijo svoje argumente zoper njihovo sodelovanje v manjšinskem sosvetu.

Medtem ko so predstavniki manjšine tudi v zadnjem času večkrat poudarili, da je njihovo sodelovanje v sosvetu, ki je del nesprejemljive sedmojulijske zakonodaje v sedanjih razmerah nemogoče in bi bilo mogoče le pod pogojem, da vlada v celoti izpolni obveznosti sedmega člena državne pogodbe, pa so predstavniki avstrijskih oblasti v zadnjem mesecu dni večkrat svetovali, naj skuša manjšina svoje probleme reševati v sosvetu in po okviru sedmojulijske zakonodaje. Tako je že avstrijski kancler Kreisky v intervjuju, ki ga je dal ob začetku del pri izgradnji cestnega predora pod Karavankami 9. novembra, sodelavcu ljubljanske televizije dejal, da bi morala manjšina sprejeti sosvete kot inštitutucijo, v kateri naj bi se pojavila s svojimi zahtevami, tudi s tistimi, ki se nanašajo na spreminjanje sedmojulijske zakonodaje. Predsednik Zveze slovenskih organizacij Franci Zwitter je ta predlog zavrnil, češ da sosvet ne more biti nadomestilo za neposredni dialog med vlado in manjšino, torej za dialog, ki ga zahteva manjšina; mimo tega pa sodelovanje v sosvetu tudi že prejudicira odnos obeh osrednjih organizacij do sedmojulijske zakonodaje, saj ta zakonodaja izrecno zavezuje člane sosveta k delovanju, ki je v skladu s cilji te zakonodaje. Prav te zakone pa manjšina, kot je znano, slej kot prej zavrača in terja polno izpolnitev sedmega člena državne pogodbe.

Izčrpno je stališče koroških političnih faktorjev v tej zvezi obdelal deželni glavar Wagner v radijskem nagovoru, ki ga je imel 18. novembra. Potem ko je sedmojulijsko zakonodajo predstavil kot zakonodajno rešitev, ki Koroški zagotavlja nacionalno sožitje, je Wagner ugotovil, da sedmojulijska zakonodaja, kar zadeva koroški pogled izpolnjuje vse obveznosti, ki jih je Avstrija sprejela nasproti manjšinam v sedmem členu državne pogodbe; manjšina na podlagi tega člena državne pogodbe nima pravice terjati ničesar več. Tudi ta izjava je naletela med predstavniki obeh osrednjih organizacij na ostre odzive, ne samo zato, ker je skušal Wagner restriktivno sedmojulijsko zakonodajo izenačiti z zahtevami sedmega člena državne pogodbe, marveč tudi zato, ker je privolitev manjšine v sedmojulijsko zakonodajo skušal predstaviti kot del prizadevanj za nadaljnji razvoj dobrososedskih odnosov z Jugoslavijo.

Za zadnji oris stališč koroških političnih dejavnikov je 23. novembra poskrbel namestnik vodje upravnega aparata koroške deželne vlade Unkart, v predavanju, ki ga je imel v Salzburgu. Unkart se je v tej priložnosti sicer zelo kritično ozrl po delovanju koroškega Heimatdiensta, posebej kar zadeva mednacionalne odnose, vendar pa je prav tako kot pred njim Wagner zelo visoko ocenil sedmojulijsko zakonodajo. Protislovje pri tem netiči v obsojanju Heimatdiensta, kar je brez dvoma vredno pohvale, marveč v dejstvu, da je bil prav koroški Heimatdienst tisti, ki je neposredno in posredno preko svojih predstavnikov v strankah vplival na oblikovanje sedmojulijskih predpisov, ki v največji meri nosijo pečat vpliva nemškega nacionalizma, česar v času neposredno pred sprejemanjem tega manjšinskega zakona tudi najvišji avstrijski državni funkcionarji niso skrivali. Namen Unkartovega predavanja je zato na dlani: sedmojulijsko zakonodajo je treba v tej fazi pogajanj z manjšino predstaviti kot rešitev, ki je nastala ne kot podleganje pritisku nemških nacionalističnih sil, marveč kot razumen kompromis v spopadu med nemškim nacionalizmom na eni strani in nekakšnimi slovenskimi «skrajneži» na drugi.

Na dunajske pogovore odhajajo predstavniki obeh osrednjih organizacij z ugotovitvijo, da je sedmojulijska zakonodaja v sedanji obliki še nadalje nesprejemljiva in da je zato nesprejemljivo tudi sodelovanje manjšinskih predstavnikov v sosvetu, ter s spiskom povsem konkretnih zadev, katerih uresničevanje naj bi pomagalo presegati sedanje nezadovoljivo stanje in ki naj bi jih uresničevali v prihodnje v neposrednem dialogu med predstavniki vlade in predstavniki manjšine.

MARJAN SEDMAK

NEVARNO ZAOSTROVANJE NAPETOSTI NA JUŽNEM TIROLSKEM

FAŠISTIČNI TERORISTI IZVEDLI SERIJO ATENTATOV PROTI TURISTIČNIM OBJEKTOM

Odgovornost za zločinska dejanja prevzelo samozvano «združenje za zaščito Italijanov»

BOCEN — Val terorističnega nasilja je prejšnjo noč ponovno dramatično zajel Južno Tirolsko. Po nekajmesečnem zatišju so se tokrat ponovno oglasili fašisti, ki so izvedli serijo atentatov v raznih predelih bocenske pokrajine, ki pa so na srečo povzročili le veliko materialno škodo, pomenijo pa gotovo jasno opozorilo za morebitno «kvalitetno» rast teroristične dejavnosti. Odgovornost za atentate je z letakom prevzela doslej neznana teroristična skupina «združenje za zaščito Italijanov», za katero se brez dvoma skrivajo fašisti.

Silovita eksplozija je malo pred polnočjo hudo poškodovala hotel v Neumarktu, južno od Bocna, ki je last žene krajevnega župana ter vidnega voditelja Južnotirolske ljudske stranke (SVP). Tarča teroristov so bili prejšnjo noč tudi nekateri turistični objekti v Ahrntalu in Pustertalu, kjer so peklenski stroji poškodovali nekatere vlečnice ter električne droge. Do manjših atentatov pa je v noči med torkom in sredo prišlo tudi v Brixnu in Sterzingu, ki pa niso povzročili velike materialne škode. Teroristi so očitno hoteli s temi atentati prizadeti zimski turizem, ki je ena izmed važnejših gospodarskih panog v bocenski pokrajini in ki je skoraj popolnoma v rokah Nemcev.

Fašistična teroristična organizacija «združenje za zaščito Italijanov» v svojem letaku pravi, «da je italijanska skupnost na Južnem Tirolskem žrtev Nemcev in predvsem SVP». Letak se končuje z grožnjo, da bodo v kratkem tem ustrahovalnim akcijam sledili hujši atentati. Včerajšnja nevarna serija zločinskih dejanj bo gotovo nevarneje zaostrila, že tako napete odnose med nemškim in italijanskim prebivalstvom v trenutku ko je med političnimi silami v bocenski pokrajini v teku ostra in živahna debata, glede uresničevanja znanega «paketa» o pravicah nemške skupnosti na tem področju. Skrajneži obeh narodnosti (ki jih veže skupna skrajnodesničarska oznaka) skušajo kot vedno v ključnih trenutkih ustvariti vzdušje napetosti in narodne nestrpnosti. (st)

PEKING — Predsednik japonske vlade Masajoši Ohira je včeraj prispel na petdnevni obisk v Peking. Na letališču so ga dočakali najvišji kitajski predstavniki, med njimi tudi predsednik vlade Hua Guofeng.

NEW DELHI — Z večino glasov so včeraj izključili Južnoafriško republiko s konference mednarodne agencije za jedrsko energijo, ki je v indijskem glavnem mestu.

Agencija TASS o Afganistanu

MOSKVA — Ob priliki prve obletnice sovjetsko-afganskega sporazuma o prijateljstvu, dobrososedskih odnosov in sodelovanju je sovjetska agencija TASS med drugim izrazila solidarnost vladi v Kabulu v njenem boju proti imperializmu in reakciji in zagotovila, da bo Afgancem v tem boju stala ob strani Sovjetska zveza. Ob koncu je sovjetska tiskovna agencija pohvalno ocenila «neuvrščeno politiko Afganistana».

Adolfo Suarez kmalu gost EGS

BRUSELJ — Predsednik španske vlade Adolfo Suarez bo 14. in 15. decembra na obisku v belgijskem glavnem mestu, kjer bo gost predsedstva izvršne komisije Evropske gospodarske skupnosti. Ugledni španski gost bo imel razgovore s predsednikom omenjene komisije Angležem Jenkinsom ter z drugimi visokimi predstavniki gospodarske skupnosti. Suareza bo sprejel tudi belgijski ministrski predsednik Wilfred Martens.

Pri Pavii so ugrabili premožnega industrijca

PAVIA — Neznanci so predvčerajšnjim zvečer ugrabili pri Stradelli 75-letnega premožnega industrijca Francesca Massonija. Industrijec se je vračal domov, ko so ga ugrabitelji prestregli, ga prisilili, da je vstopil v njihov avto in se oddaljili. Na kraju ugrabitve so policijski organi, ki so za zadevo zvedeli nekaj ur po dogodku, našli le Massonijev klobuk. Do sedaj se ugrabitelji niso še zglasili z zahtevo po odkupnini.

Duhovnik Bonanno želi imeti družino

PALERMO — Giovanni Bonanno, 34-letni duhovnik, je sklenil, da se bo odpovedal duhovniškemu stanu. Tej odločitvi botruje njegova želja, da bi si ustvaril s svojo tajnico normalno družino. Svojega škofa in tudi papeža Janeza Pavla II je Bonanno že uradno prosil za dovoljenje, čeprav že vnaprej sam ve, da mu ga ne bosta dala.

Duhovnik je bil tajnik vsedržavne razstave, ki se je ukvarjala z umetniškimi deli, v katerih so slikarji posredovali cerkveno tematiko. Razstava je doživela izreden uspeh in mladi duhovnik je imel nalogo, da pripravi tretjo izdajo, vendar ga je želja po družini in otrocih prehitela.

RIM — Trije oboroženi mladeniči so včeraj zjutraj vdrli v neko rimsko trgovino z orožjem, onesposobili lastnika 46-letnega Umberta Tamburrinija ter ukradli 12 avtomatičnih pištol.

MANAGUA — Nikaragujska vlada nacionalne obnove Emilia Baldotana je včeraj odstopila, da bi omogočila sandinistični vojaški fronti sestavo nove vlade.

NA PRIZIVNEM PROCESU PROTI JEDRU RB

Poročilo brigadistov št. 20 s smernicami in grožnjami

Uničiti je treba kaznilnice in udariti po «sivih eminencah» jetniške oblasti

TURIN — Štiri dni so molčali, v petem dnevu prizivne razprave proti zgodovinskemu jedru Rdečih brigad, pa so se oglasili. V «poročilu št. 20», ki ga je v imenu Curcia in drugih prečital Lintrami, je vsega: od smernic zunanji organizaciji do bojnega načrta in seveda groženj. Glavni cilj borbene organizacije Rdečih brigad naj bi bil uničenje «posebnih zaporov» in brezobzirni boj «sivim eminencam» jetniške oblasti, kar praktično pomeni pravosodnemu ministrstvu in sodnikom. Skratka: sprožiti je treba ofenzivo proti centru, to je ministrstvu, kje- se skrivajo službniki oblasti in proti periferiji, to je udariti proti vojaškim in civilnim strukturam, ki na krajevni ravni zagotavljajo red v jetnišnicah. Praktično je to vojna napoved, ki bi jo morale zunanje strukture Rdečih brigad upoštevati. V poročilu ne manjka grožen' karabinjerjem in sploh silam javne varnosti, jetniškim paznikom, časnikarjem, sodni strukturi, katerim svetuje ali takojšnjo odpoved ali pa sodelovanje z «borbenimi odbori». Poročilo, ki so ga izdali v vojašnici, kakor brigadisti imenujejo zapor, se zaključuje z geslom: Ukin'i vsakim sredstvom zapor na Asinari in ojačiti odbore aktivnih pripornikov. Z eno besedo pospešiti borbo za njihovo osvoboditev.

S tem so rdeči brigadisti «opravili» svojo dolžnost in se vrnili za zidove celic. V dvorani so pustili le kot opazovalce Lintramija, ki je včeraj imel glavno besedo, Nadio Mantovani, Alfreda Buonavito in Tonina Lorisa Parolija. Vsi ti so se brezbrižno vedli tudi ko je spregovoril zagovornik zdravnika Levatija, ki je ostal raje v celici in niti ni podpisal, s čimer je hotel potrditi, da nima nobene veze z brigadisti, njihovega poročila.

Sploh je razprava potekala v dolgočasju. Šele med odmorom sta Lintrami in Mantovanijeva spregovorila nekaj besed s časnikarjem, ki se je «drznil» približati se kletki. «Kaj mislite o atentatih po Venetu» je bilo vprašanje. «Brez komentarja» je rezko odgovoril Lintrami. «Pa saj je bila pravcata vojna» je vztrajal časnikar, katerega je brigadist prekinil: «Počasi, vojno bomo sprožili mi in to kmalu» je siknil skozi zobe, medtem ko je Mantovanijeva pripomnila, «da njim vojna ugaja» in dodala, verjetno z mislijo na Negrija in tovariše, «da so se pač naveličali iti brez razloga v zapor».

Razpravo so sredi popoldneva prekinili in jo bodo nadaljevali danes zjutraj z zagovorom odvetnikov.

Za 6 milijonov zlata v spodnjih hlačkah

PESCARA — Sicer ni prvič, da bi zasačili kako dekle z zlatnino v spodnjih hlačkah. Vendar toliko zlatnine, v vrednosti 6 milijonov lir, kolikor so je našli pri 17-letnem dekletu, še niso imeli priložnosti videti. Po izsledkih preiskave sodeč je dekle skupaj z dvema prijateljicama in prijateljem, ki so prišli iz Brescie z mercedesom, kradla po zlatarnah. Najdeno zlatnino so verjetno ukradli nekje v bližini Pescare, saj so imeli uhani, verižice in podobno še listke s cenami.

NEW YORK — Liza Minnelli, znana ameriška igralka, se je prejšnjo noč že tretjič poročila. Njen novi mož je filmski producent Mark Gero.

BUENOS AIRES — V plamenih, ki so zajeli nočni lokal v argentinskem mestu Rosario, je našlo smrt kar 16 oseb, medtem ko je bilo tudi precej ranjenih in opečenih.

RIM — Socialistični poslanec Giacomo Mancini je včeraj obiskal v rimskem zaporu Rebibbia Franca Piperna, ki je med drugim obtožen sodelovanja pri umoru in ugrabitvi predsednika KD Alda Mora.

PO PETNAJSTIH DNEH KRVAVIH BOJEV V VELIKI MOŠEJI

Saudska vojska končno premagala skrunilce

Uradne številke o mrtvih, le 135, so namenoma nizke, da ne bi razburjale duhov

DŽIDA — Po petnajstih dneh krvavih spopadov je saudski vojski uspelo premagati zadnjo peščico preživelih napadalcev na Veliko mošejo v Meki, ki so se še upirali v podzemlju najsvetejšega islamskega kraja.

Saudske oblasti trdijo, da je v spopadih padlo 135 oseb, 60 vojakov in 75 napadalcev, varnostne sile pa so zajele 170 upornikov, ki jih sedaj čaka proces in skoraj gotova smrtna obsodba. Obračun pa je le uraden in sploh ne navaja žrtev med romarji, ki so bili po nedolžnem vpleteni v spopad. V preteklih dneh so očividci, egiptovski romarji, dali precej hujšo sliko kot riadske oblasti. Po njihovem je že v prvih urah spopada padlo toliko vojakov kot je sedanji obračun, saj so nezavarovani jurišali pod ognjem strojnic z minaretov. Skrb saudskih oblasti, da bi zmanjšale število žrtev, je razumljiva. Riad hoče čimprej utišiti vso zadevo, ki je že dvignila preveč prahu v islamskem svetu, potem ko je ajatulah Homeini provokativno obtožil ZDA za napad na Veliko mošejo.

Včeraj so med mrtvimi razpoznali tudi voditelja napada Mohameda Ibna Abdulaha al Kahtanija, beduina iz rodu Kahtanov, ki se je proglasil za mahdija, od boga poslanega mesijo. Večina napadalcev je bila kot voditelj saudskega porekla, med ujetniki pa so tudi državljani iz Egipta, Maroka, Kuvajta, obeh Jemenov in Pakistana. To dejstvo v veliki meri odvrača trditve, da je bil napad na mošejo upor proti vahabitski dinastiji, in vedno bolj potrjuje domnevo, da je napad le eden izmed tolikih znakov verskega vrenja v islamskem svetu.

Princ Najef Ibn Abdulaziz, saudski notranji minister, ki je vodil «čiščenje» Velike mošeje, je po končanem spopadu opisal dogajanja teh 15 dni. Vojska je «odpadnike», kaj kmalu potisnila z minaretov v podzemlje, ko so jim verski voditelji dovolili uporabo orožja. V pravem labirintu hodnikov in dvoran podzemlja se je odvijal najtežji boj, ker si vojaki niso upali uporabiti težkega orožja, da ne bi poškodovali mošeje.

Po izjavah očividcev so saudski vojaki z dimom prisilili preživele upornike k predaji. Med samo bitko za mošejo, pa so vojaki predvsem uporabljali vodne topove na meščene na oklopnih avtomobilih. Z njimi so tudi prodrli v velike dvorane mošeje in potisnili upornike v podzemlje.

Saudska televizija je včeraj pokazala posnetke zajetih upornikov. Napovedovalec je zahvaljeval boga, da so bili skrunilci Velike mošeje premagani. Notranji minister Najef pa je z zanosom dejal, da so padli vojaki že prejeli svoje plačilo saj so izgubili življenje v božji službi, v obrambi najsvetejših krajev.

Napad na Veliko mošejo v Meki se je torej izjalovil. Preživeli sedaj lahko le čakajo smrtno obsodbo, ki jo koran predvideva za skrunilce svetih krajev. Usmrtitve pa ne bodo zacelile ran v islamskem svetu. Napad je dokazal, da niso islamski fanatiki le folklora kot se je to dogajalo do nedavnega. Postali so vedno glasnejši, in od besed prehajajo k dejanjem. Ajatulah Homeini je obsodil skrunilce in jih obtožil, da so ameriški agenti. V Riadu pa z zaskrbljenostjo ugotavljajo, da prav Homeini s svojimi proglasi podpihuje in podpira verske skrajneže. Verska vrenja v islamskem svetu torej ne grozijo samo Zahodu, temveč v prvi vrsti prav islamskim vladam, ki jim skrajneži očitajo, da so izdale islam. (voc)

Neofašistični terorist včeraj zajet med ropom

RIM — Znani neofašistični terorist, 22-letni Dario Pedretti, je tokrat padel v roke policiji, ki ga je iskala od lanskega leta, ko je s pajdaši izvedel rop v trgovini z orožjem. Tedaj je lastnik trgovine ubil desničarskega skrajneža Franca Anselmija, Pedrettiju pa je uspelo zbežati. Tokrat pa je rop v zlatarno nedaleč od rimske železniške postaje izpodletel tudi Pedrettiju, katerega je policija končno ujela in ga poslala kamor spada, to je za rešetke Regine Coeli

Se je res že začela ledena doba?

STOCKHOLM — *Vojaški zgodovinar Douglas Orgill in astronom John Gribbin sta avtorja romana, ki bo verjetno vzbudil veliko zanimanja med bralci. Posebno se bodo zanj vneli tisti, ki imajo radi apokaliptične zgodbe, kjer je človeštvo v veliki nevarnosti, ker mu pretijo naravne sile, kot so potresi, orkani, morski psi. Saj v zadnjih letih ljudje kar drvijo v kinodvorane, kjer vrtijo filme takega tipa. Katera pa je glavna rdeča nit novega romana z naslovom «Šesta zima»?*

Londonski založnik opozarja na knjižnem ovitku, da vsebina romana ni čista fantazija, saj se opisana dogajanja lahko uresničijo tudi letošnjo ali prihodnjo zimo. Vsebina je fantastična samo kolikor se ni še uresničila, vendar je napisana na podlagi znanstvenih podatkov, ki niso izmišljeni.

Kaj si torej lahko pričakujemo v prihodnjih zimah? Avtorja domnevata, da se začenja nova ledena doba, ki jo naznanjajo zadnje izredno hladne zime. Po 15 tisoč letih toplejše dobe, ko se je severni večni led postopoma talil, se ledeni klobuk na severnem tečaju začenja počasi širiti proti jugu, s tem pa povzroča usodne spremembe v naši civilizaciji, ki ni pripravljena na ta nov pojav.

V romanu se znanstvenik William Stovin zaveda, da grozi človeštvu konec sveta, zato skuša opozoriti ameriškega predsednika, ki pa je glede tega precej skeptičen. Šele ko umre v večjih ameriških mestih večje število ljudi in se palače ter ulice pogrezajo v led in sneg, je kruta resnica neizpodbitno dokazana. Stovin dokazuje predsedniku, da se ledena doba lahko najavi v zelo kratkem času. Za primer mu opiše odkritje, ki so ga v prejšnjem stoletju naredili sovjetski znanstveniki, ko so iz ledu izkopali ogromnega mamuta, ki je živel pred 40 tisoč leti.

Mamut se je tako dobro ohranil v ledu, da so znanstveniki lahko užili njegovo meso; kar pa jih je prisililo na globlji razmislek je bilo dejstvo, da je verjetno led iznenadil mamuta, saj so mu v drobovju našli še neprebavljeno, komaj zaužito travo in mah. Iz tega resničnega odkritja sledi torej vprašanje: zakaj ne bi lahko tudi nas presenetila ledena doba? In to še posebno po znanstvenih ugotovitvah, da se dejansko Zemlja ohlaja in študij o raznih zaskrbljujočih pojavih, kot so selitve na jug atlantskih polenovk ali usodnih posledic le malo nižjih temperatur na rastlinstvo in poljedelstvo, ki jih je ugotovila študija ameriške obveščevalne službe «FBI».

Bo naša prihodnost res taka, kot jo opisujeta Orgill in Gribbin? Pusta ledena ploskev, po kateri se podijo le redki «ledeni možje» v družbi dolgodlakih volkov, v ozadju pa prebadajo ledeno skorjo konice najvišjih newyorških nebotičnikov?

Zaenkrat raje mislimo, da je to le fantastična pripoved, ki nam bo krajšala urice v zimskem času, ko zunaj naletava sneg... Kdor pa bo imel pri tem občutek, da skriva kot noj glavo v pesek, naj raje vzame v roke kako strokovno knjigo, ki mu bo razložila izredno deljena mnenja klimatologov o bližnji bodočnosti našega planeta. (nf)

ZAVOD «CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE» MANJŠIM PODJETJEM

ZA IZPLAČILO TRINAJSTE PLAČE

Upravni svet zavoda «Cassa di Risparmio di Trieste», ki mu predseduje odv. Aldo Terpin, je odločil, da bo tudi letos začel z «akcijo trinajste plače», za katero so prosila majhna in srednja podjetja, obrtniki in trgovska podjetja in tista, ki se bavijo s terciarno dejavnostjo.

Finančna sredstva bodo znašala 400.000 lir na osebo za vključno največ 150 uslužbencev ter 60.000.000 lir za vsako podjetje. Posojilo bo treba poravnati do 30. junija 1980.

Pri tem bodo morala podjetja navesti točno število uslužbencev, ki ga bo potrdilo združenje dotične kategorije. Podjetja bodo morala obenem izjaviti, da niso prosila drugih posojilnih zavodov za podporo.

Prošnje sprejema zavod direktno ali potom posameznih združenj in veljavni rok za vložitev zapade 14. decembra. Od 11. decembra dalje začne zavod izplačevati posojila.

CR CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE